ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 52 (6242) МАРТЫН 16 ПЯТНИЦА 1951 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, ВМАССР-эй ...о Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

РСФСР-эй Верховно Совет зарлаха тухай

РСФСР-эй Конституциин 39-дэхи статьягай үндэһөөр РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **тогтоохонь:**

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын гурбадахи зарлалгын Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиие Москва городто 1951 оной апрелиин 13-да зарлаха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ТАРАСОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь П. БАХМУРОВ.

Москва, 1951 оной мартын 14.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХА ТУХАЙ ХУУЛИ

„Правдын" мартын 13-най түрүү бэшэг

...ай ороной гүрэнэй засагай ...орган—ССР Союзай Верхов...ет үсэглэлдэр политическэ ехэ ...тын ба түгэс нэгэн һаналай ... байдалда тон шухала доку...эб найрамдал хамгаалха ту...уули баталан абаа.

...тскэ Социалистическэ Рес...нуудай Союзай Верховно ...—гэжэ тус хуули дотор хэ...э,—арадуудай хоорондын эб ...дал ба хани барисаата ха...нуудые бэхижүүлхэ зорилго ...г, эб найрамдалда дуратай ... политикын үндэр дээдэ ...нуудые хүтэлбэри болгон,— ...үетэнэй ажабайдалай тур...дэлхэйн хоёр дайнай гасалан ...үзэһэн арадуудай сэдьхэл ... мэдэрэл хадаа зарим гү...ай агрессивнэ бүлэг нюур...р хэгдэжэ байгаа дайнай ...андын зэмэлэгдэнгүй орхиг...бадалтай эбсэжэ шадахагүй, ...эн дайнай гэмтэ муухай ...андые хорихо ба буруушаан ... тушаа бүхы түрүү хүн тү...ай дура хүсэлые элирхэйл... найрамдалай тала баригша...дэлхэйн Хоёрдохи конгрес...ада һаналаа нэгэдэхэ байха ...эрнэ.

...тскэ Социалистическэ Рес...нуудай Союзай Верховно ... тогтоохонь:

...айнай пропаганда ямаршье ...ойгоор ябуулагдахадаа эб ...далай хэрэгые һүйдхэхэ, шэ...най аюул тохёолдуулха, тии...хүн түрэлтэндэ эсэргүү тон ...гэмтэ ябадал мүн гэжэ тоо...

...айнай пропаганда хэһэн гэм...нуудые сүүдтэ үгэхэ ба ...о тон хүндэ гэмтэ нюурнууд ...үдлэхэ».

...найрамдал хамгаалха тухай ...е СССР-эй Верховно Сове...алһан тухай мэдээсэл хадаа ...кэ Союзай бүхы арадуу...эб найрамдалай, демок... ба социализмын илал...түлөө тэмсэгшэ, манай ороной ...саанахи олон зуу миллион ...эр угаа ехэтэ һайшаагдан ...аа.

...найрамдал хамгаалха тухайда ...эй Верховно Соведэй бата...һан Хуули хадаа эб най...ла дуратай арадуудай, Со... Союзаар толгойлогдогшо эб ...далай лагериин бүхы хүсэ... мүнөө ябуулжа байгаа ам...байдалай түлөө шэн зоригто ...эй сэхэ холбоотой.

...эр Сталин «Правдын» кор...денттэй хөөрэлдэхэдөө нигэ...гаа һэн: шэнэ дай жүрөөдэг...ША-гэй, Англиин, Франциин ...внэ хүсэнүүд хадаа шэнэ ...эдэггүй, эб найрамдал са... түлөө тэмсэдэг өөһэдынгөө ...һаа айна. Тиимэһээ, агрес...үсэнүүд өөһэдынгөө ара... хуураха ба мэхэлхын тула...э дайе өөрыгөө хамгаалга ...ээд, харин амгалан байдал...ратай оронуудай эб найрам... политикые агрессивнэ гэжэ ...ын тула хархис правитель...дые ашаглаха гэжэ оролдо...өөһэдынгөө агрессивнэ түсэ... арадуудтаа баадхан аб... ба тэдэниие шэнэ дайнда ...оруулхын тула өөһэдынгөө ...дые мэхэлхэ гэжэ тэдэнэр ...но.

...кын Холбоото Штадуудай ...ША-һаа дулдыданги оронуу...ахилхы бүлэг нюурнууд үзэг...улдаагүй яаралтайгаар зэб...э бэелүүлжэ, СССР-тэ ба ...демократиин оронуудта доб... тула армиинуудые гулидхан ...жэ байна. Американо-анг... агрессорнүүд Кореядэхи ...аригүй авантюрияа үргэлжэ...эр. Азида сэрэгэй интервен...ргэдхэхэ гэжэ оролдон, Нэ... Нацануудай Организаци...агрессивнэ гүрэнүүдэй ядро ...өрынгөө хилэнүүдые хам... байгаа Хитадай арадай рес...ые «агрессор» гэжэ соносхо...ай гутамшаг шиидхэбэриие ...гэй заабаряар абхуулһан ...юм. США-гэй ба Англиин ...тельствонууд уласхоорондын бүхы хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэн, Баруун Германиие ба Японииие яаралтайгаар ремилитаризацилжа, тус оронуудые өөрынгөө сэрэгэй плацдармнууд ба шэнэ дайнай хүнэһэн болохо хүнүүдые үгэгшэд болгожо байна.

Дай жүрөөдэн бэлэдхэлгэ хадаа ажалшадай, илангаяа эхэнэрнүүдэй нюрган дээрэ хүндэ хүшэр дарлалта болон бууна. Депутат К. С. Кузнецова сесси дээрэ хэлэһэн үгэ соогоо ингэжэ зүбөөр тэмдэглэбэ: капиталистическэ оронууд дотор хүдэлмэригүйдэлгэ һара бүри улам һүжэрнэ, алба налогууд ехэ болоно, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй ба ниитын хэрэглэлэй эд товарнуудай сэнгүүд улам хүндэрнэ. Ажалшадай ажамидаралай хэмжээнэй сэхээр муудахатай хамта полицейскэ террор, профсоюзуудай эрхэнүүдтэ добтололго, эб найрамдалай тала баригшадые хэрзэгы шэрүүнээр мүрдэлгэ хэгдэнэ. Империалистическэ дай үүдхэгшэд шуһата шэнэ алалсаа бэлэдхэн, дайнай бүхы хүшэр хүндые арад олониитэдэ тоходог гэжэ капиталистическэ оронуудтахи олон миллион ажалшад һайн мэдэнэ.

Шэнэ дайнай хорото пропаганда агрессивнэ Хойто-атлантическа блогой оронуудта түрибэлгүй ехэ хэмжээтэйгээр ябуулагдажа байна. Дай үүдхэгшэ бузарнууд хадаа хэдэн миллион хүнүүдые дайнай ба алалсаанай идеологеор хорлон залихайруулха хара хэрэг һэнгэргүйгөөр эрхилнэ. Агрессивнэ оронуудтахи правительствена бүхы аппарат, олониитэдэ идеологическа нүлөөлэлгын бүхы хэрэгсэлнүүдынь арадуудай хоорондо зэбүүрхэлсэлгын хорото үрһэ тариха ябадалда, хүн амитаниие зэбүүрхэхэ ба тонуул дээрмэ магтаха ябадалда зорюулагданхай байна.

Шэнэ дай үүдхэхэ зорилгоор империалистнуудай эрхилжэ байгаа хорото муухай пропагандань арадуудай амгалан хани харилсаанда аюул тохёолдуулна.

Эб найрамдал хүсэдэг бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй дура хүсэлые элирхэйлэц, Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгресс бэлбол шэнэ дайнай пропагандада эсэргүү тэмсэлые тон шухалада тоолон тэмдэглэһэн байна. «Шэнэ дайнай пропаганда хадаа, — гэжэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида хандаһан хандалга соогоо тус конгресс мэдүүлээ һэн,—арадуудай амгалан тайбан хани харилсаанда айхабтар ехэ аюул тохёолдуулна, хүн түрэлтэндэ эсэргүү тон ехэ гэмтэ ябадалнуудай нэгэн мүн гэжэ тоолонобди.

Шэнэ дайнай пропагандые ямаршье формотойгоор хэһэнэй гүлөө уголовно харюусалга хараалһан, эб найрамдал сахиха тухай Хуули баталан абахыень уряалан бүхы оронуудай парламентнуудта ханданабди».

Конгрессэй Уряа дэлхэйн бүхы оронууд дотор һайшаагдан дэмжэгдээ. Дайнай пропагандые хоримжолһон хуули гаргалгын шухала байһаниинь эб найрамдал үнэхөөрөө хүсэдэг бүхы хүнүүдтэ ойлгосотой

Эб найрамдал хамгаалха тухай Хуулиие СССР-эй Верховно Соведэй баталан абалга хадаа советскэ арадай эб найрамдалда дуратайн шэнэ баримта мүн, дай зайсуулха ба эб найрамдал сахиха политикые саашадаашье хэлбэришэгүй бэелүүлхэ гэһэн Советскэ Союзай шиидхэбэриин шэнэ гэршэ мүн.

Тонуул дээрмэ хэхэ империалистическэ дайнуудые үүдхэхэ дуратай ангинуудай ба бүлэгүүдэй байдаггүй манай орон дотор агрессиин тала баригшад байхагүй, дайнай пропаганда хэхэ шалтагаан үгы байна, байхашье арганьгүй. Ленин—Сталинай парти хадаа эб найрамдалай ба уласхоорондын эб найрамдалта хани харилсаанай хэрэгтэ тон үнэн байха үзэл бодолтойгоор, бусад арадуудые ехэтэ хүндэлхэ үзэл бодолтойгоор советскэ хүнүүдые хододоо хүмүүжүүлнэ.

«Бидэ, советскэ хүнүүд, —гэжэ депутат П. Б. Быков өөрынгөө үгэ соо мэдүүлбэ, — манай гүрэнэй ажахы ба культурые үшөө дээшэнь үргэхэ уг зорилготойгоо мэдэнэбди. Һанал бодолнууднай хайшан гээ һаа нүүрһэ, нефть ехээр үйлэдбэрилэн абахаб, шэрэм ба булад ехээр хайлуулхаб, эрхим шанартай эд бүд ехээр нэхэхэб, машинануудые олоор бүтээхэб, үндэр дээдэ ургаса хуряан абахаб гэһэн ябадалда зорюулагдана... Ондоошье байха арганьгүй. Бидэнэр манай партиин, манай правительствын ба нүхэр Сталинай өөрынь саг үргэлжын анхарал оролдолгые үзэжэ байнабди».

Эб найрамдал хамгаалха тухай советскэ хуули хадаа уласхоорондын угаа ехэ удхашанартай документ мүн.

«Эб найрамдал хамгаалха тухай Хуулиие СССР-эй Верховно Соведэй баталан абалга, —гэжэ депутат А. В. Палладин сесси дээрэ мэдүүлбэ, — Эб найрамдалай хэрэгые дэмжэһэн хүсэтэ шэнэ дэмжэлгэ мүн, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө ба арадуудай хоорондын хани барисаанай түлөө тэмсэлдэ тон шухала удхашанартай байха болоно, яахадааб гэхэдэ, энэ хадаа оломиллионно советскэ арадай хүсэлэнгүүд ба эрилтэнүүдые хуулиин гуримаар найруулан бэшэбэ. Советскэ арад эб найрамдал хүсэнэ, шэнэ дайнай пропагандада эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө бүхы хүсөөрөө ба арга хэрэгсэлнүүдээрээ тэмсэхээр бэлэн байна гэжэ бүхы дэлхэйдэ үшөө дахин харуулха байна».

Дайнда эсэргүү хүдэлөөн бүхы оронууд дотор улам бэхижэн, үргэдхэгдэнэ. Дайнай аюулые зайсуулхын түлөө, бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдалай түлөө. арадууд улам эрид шангаар тэмсэжэ байна.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй Уряатай зохилдуулан, Польшын, Чехословакиин, Болгариин, Венгриин, Румыниин, Албаниин, Германска демократическа республикын хуули гаргаха засагай органууд хадаа дайнай пропагандын түлөө хатуугаар хэһээхэ гэжэ хараалһан, эб найрамдал хамгаалха тухай хуулинуудые баталан абанхай.

Яаралтайгаар зэбсэглэлгэдэ эсэргүү, мүн Баруун Германиие ба Японииие ремилитаризацилгада эсэргүү арадуудай хүсэтэ ехэ хүдэлөөн бүхы оронууд ба континентнүүд дотор дэлгэржэ байна. Эб найрамдалые хүлеэлэггүй юм—тэрээниие дайшалан туйлаха ёһотой, эб найрамдал дэлхэйн бүхы арадуудай хэрэг мүн гэһэн һанал бодол олон зуу миллион простой хүнүүдэй ухаан мэдэрэлдэ улам гүнзэгыгөөр нэбтэрэн орожо байна.

«Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөһэдынгөө гарта абажа, тэрээниие эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, — гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ, — амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха».

Сталинска эдэ гайхамшагта үгэнүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй зэргэнүүдтэ шэнэ хүсэнүүдые бадаруулаа, американо-английска дай үүдхэгшэдэй хорото муухай һанаашалгануудые таһалдуулха ба эб найрамдалай агууехэ хэрэгые аршалан хамгаалха гэһэн зоригжолыень арбадахин арбидхаа.

Эб найрамдалда дуратай хүсэн түгэс советскэ арад эб найрамдалай тала баригшадай армиин түрүүшын зэргэнүүдтэ ябана. Советскэ хүнүүд өөрынгөө агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталинай **ударидалгаар өөһэдынгөө бүхы хүсэнүүдые коммунистическэ байгуулалтын хэрэгтэ, бүхы дэлхэй дээрэ** эб найрамдал хамгаалха агууехэ хэрэгтэ саашадаашье зорюулха байна.

НҮХЭД МОДОШОД! Хүдэлмэриингөө тэмпые үдэр бүри хурдадхагты!

☆ ☆

«БУРМОНГОЛЛЕС» ТРЕСТЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДААР МОДО БЭЛЭДХЭЛЭЙ БА ШЭРЭЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ МЭДЭЭН

1951 оной мартын 10.

Леспромхозууд	Модо бэлэдхэл (процентээр)		Шэрэжэ абаашалга (процентээр)	
	сезоной эхилһээр	табан үдэр соо	сезоной эхилһээр	табан үдэр соо
1. Баруун-Тарбагатайн	102	103	63	91
2. Хандагатайн	94	216	87	161
3. Хандагайн	93	172	81	142
4. Хориин	86	89	68	115
5. Черемуховска	84	141	71	107
6. Эрийскэ	84	128	74	105
7. Курбын	83	150	61	102
8. Байкальска	72	95	61	93
9. Шулуутайн	66	83	57	63
10. Сэлэнгын	62	119	45	44
11. Баргажанай	55	32	47	49
12. Сэлэнгын шпалозавод	51	70	42	56
12. Итанцын	50	66	38	59
Хамта:	73	111	64	92

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДАЙ МОДО ДҮТЭЛҮҮЛЭН ШЭРЭХЭ БА ШЭРЭЖЭ АБААШАХА ЭНЭ ЖЭЛЭЙ НЭГЭДЭХИ КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБЫЕ ДҮҮРГЭЛТЫН ЯБАСА ТУХАЙ МЭДЭЭН

1951 оной мартын 10.

Аймагууд	Дүтэлүүлэн шэрэлгэ (процентээр)	Шэрэжэ абаашалга (процентээр)
	кварталай эхилһээр	кварталай эхилһээр
1. Хориин	58	—
2. Заиграйн	57	—
3. Б-Кударын	55	38
4. Яруунын	54	—
5. Тарбагатайн	53	—
6. Кабанскын	37	—
7. Хэжэнгын	37	—
8. Зэдын	35	—
9. Бичурын	29	—
10. Иволгын	28	14
11. Сэлэнгын	20	16
12. М-Шэбэрэй	17	38
13. Прибайкальска	15	49
14. Торнин	14	—
15. Баргажанай	9	104
16. Курумканай	6	52
Хамта	34	26

Механизмуудые хүсэд ашаглахын түлөө тэмсэнэбди

Хандагатайн леспромхозой ахалагша машинист нүхэр А. В. ПОПУЛОВАЙ хөөрөөнһөө

Большевистскэ парти, Советскэ правительство болон агууехэ Сталинай үдэр бүриин анхарал оролдолго ба туһаламжаар ой модоной промышленность бидэнэрэй харaһаар байтар арадай ажахын эгээн механизированнэ һалбаринуудай нэгэн болобо. Гансахан һухэ ба гарай хюрөөгөөр модо бэлэдхэхэ ябадал хэтэ мүнхэдөө орхигдоо. Мүнөөнэй леспромхозууд орёо оньһон техникэтэй заводууд шэнги болонхой.

Энэ техникые дүүрэнээр ашаглажа, коммунизмын асари ехэ барилганuудта шадаал һаа элбэг ехээр барилгын модо үгэхэ гээшэ бидэ модошодой түрүүшын уялга мүн. Энэ хүндэтэй зорилгоёо һайн ойлгоһон модошод манайда олон. Модо бэлэдхэлэй энэ жэлэй сезоной эхилһээр би үдэрэйнгөө нормые дунда жэшээгээр 194 процент дүүргэдэг байнаб. Узкоколейнэ харгы дээрэ энэ хадаа үндэр показатель болоно. Ингэжэ үндэр показательтайгаар хүдэлмэрилһэнэйм түлөө СССР-эй ой модоной промышленностиин Министр «Паровозой эрхим машинист» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ намда олгоһон байна.

Иимэ амжалтануудые хайшан гэжэ би туйлаабиб? Эгээн түрүүндэ, паровозно бригадынгаа бүхы гэшүүдэй эбтэй эетэйгээр хүдэлмэрилхэ ябадал туйлааб. Тиигээд, орёо оньһото машинынгаа хойноһоо һайн харууһа үдэр һүни илгадгүй хэдэгбди. Хэрбээ али нэгэн деталиие хараагүй байбал, паровоз заатагүй зогсошоног байна. Тиимэһээ манай бригадын гэшүүд паровозойнгоо хойноһоо саг үргэлжэ хёрхоор харана.

Машинынгаа хойноһоо гансахан хүдэлмэриин үедэ харуулһадаг бэшэ, мүн тэрэниие угаажашье байхадаа хамаг бүхы детальнуудыень шалгажа үзөөд, хуушарһаниень деподо оруулангүй өөһэдынгөө хүсөөр шэнэдхэдэгбди. Эгээл иимэһээ модо шэрэлгэ дээрэ ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг болообди. Тиигэжэ, ехэхэн тооной хүдэлмэриин хүсэ алманабди. Манай коллективэй гэшүүд барандаа үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилхые эрмэлзэнэ. Бидэнэр уралан нарижуулгын хэдэн олон дурадхалнуудые оруулжа, паровозно паркые үшөө ехэ ашагтайгаар хэрэглэхэ ябадал туйлаһан байнабди.

Узкоколейнэ түмэр замай машинистнууд бидэнэр саһа ба элһээр дарагдашаһан зам дээгүүр паровозуудаа жолоододогбди. Энэ тон хүшэр хүндэ хүдэлмэри юм. Тиимэһээ «ГР» гэжэ сериин паровозуудай хоёрдохи ба гурбадахи голнуудайнь хоорондо нэгэ песочно труба нэмэбэл, паровоз хадаа эгсэ, эгсэ годирхойнуудта аюулгүйгөөр эрьежэ шадаха байна гэһэн дурадхал оруулаа һэмди. Энэ дурадхалыемнай үйлэдбэри дээрээ нэбтэрүүлһэн машинистнууд мүнөө ажалай үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилдэг стахановецууд болоо. Гадна, паровозуудаа тэдэнэр бүтэн бүринөөр, аварида оруулангүйгөөр жолоододог болонхой.

Мүнөө намайе ондоо сериин машина жолоодохоор томилһон байна. Тэрэ машиные һайнаар шэнжэлжэ үзэһэнэйнгөө һүүлээр, мүн лэ, зарим нэгэн шэнэ юумэнүүдые хэһэн байнаб. Тиигэжэ, техникые хүсэд дүүрэнээр ашаглаха, тэрээнһээ хамаг юумыень шабхан абаха гэһэн нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн заабариие практическа хүдэлмэри дээрээ бэелүүлнэбди.

☆

Тракторнуудые хоёр халаанда табиха

Бэлэдхэгдэһэн модонуудаа сай соонь зөөбэрилжэ, хэрэглэгшэдтэнь хүргэхэ ябадал онсо удхашанартай. Модо бэлэдхэлээр стахановска һарын соносхогдоһон мүнөө үедэ модо шэрэлгэ бүхэли сүүдхэ соо ябуулагдаха ёһотой. Тиимэһээ модо шэрэлгэ ба таллуулга дээрэ хүдэлмэрилдэг «КТ—12» гэжэ тракторнуудые бүхэли сүүдхэ соо ажаллуулха гээшэ шухалын шухала зорилго болоод байна.

Тиихэдэ Шулуутайн, Сэлэнгын болон бусад леспромхозууд огологдоһон модонуудаа саг соонь таллуулдаггүй дээрэһээ автомашинануудаа болон тракторнуудаа дүүрэн ашагладаггүй байха юм. Тиигэжэ, модо шэрэхэ графигаа дүүргэнэгүй. Шэрэхэ модоной запас байгуулхын тулада «КТ—12» гэжэ маркын тракторнуудые хоёр халаан соо ажаллуулха хэрэгтэй. Иимэ методээр хүдэлмэрилдэг леспромхозууд модо шэрэхэ түсэбөө 2—2,5 дахин дүүргэнэ.

Хандагатайн леспромхоз тракторнуудаа хоёр халаанда табяад, халаан бүхэндөө тракторнуудынь 40 кубометр хүрэтэр модо үлүү ехээр шэрэнэ. Тус леспромхозой тракторист нүхэр Василий Данилов өөрынгөө нүхэртэй 60 кубометр зөөхэ байһан аал, мүнөө халаан соогоо 110 кубометр хүрэтэр модо шэрэнэ.

Шулуутайн леспромхозой тракторист нүхэр Николай Мягков халаан соогоо трактораараа нормоһоо 26 кубометр ехэ модо шэрэнэ. Тиибэшье, эндэ трактораар хүдэлмэрилхэ зохистой услови байгуулагдаагүй зандаа. Жэшээнь, «Андреевский ключ» гэжэ участогта (начальнигынь нүхэр Гаврилов) модо отолходоо иишэ тиишэнь харуулжа унагаадаг дээрэһээ модо шэрэлгэдэ ехэ һаад түбэг ушаруулдаг байна.

Тиихэдэ, Черемуховско леспромхозой зарим тракторнууд хоёр халаанда табигдаа. Теэд трактористнууд хүдэлмэриин зохихо условигүй дээрэһээ ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ шаданагүй, горючи болон уһа саг соонь абаашаха хүдэлмэриин эмхидхэгдээгүй дээрэһээ ехэнхи сагаа миин байдаг болошоо.

Республикын олонхи леспромхозууд, ядахадаа түрүү гэжэ тоологдодог Эрийскэ леспромхозойшье главна инженер нүхэр Заставский тракторнуудые хоёр халаанда табиха хэрэгые үлүү гэжэ тоолоно. Эндэ тракторнуудынь дүүрэнээр ашаглагданагүй. «Бурмонголлес» трестын главна инженер нүхэр Теплов, үйлэдбэриин таһагай начальник нүхэр Пшеничников болон бусад зарим леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тракторнуудые хоёр халаан соо табиха ябадалые тоодоггүй зандаа байһаар. Энэниие саашадаа тэсэхын аргагүй.

Модо бэлэдхэлэй стахановска һара соо тракторнуудай хүсые гүйсэд ашаглаха, трактористнуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй уялга мүн.

К. Григорьев.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь гаргаха

Ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэришэдэй союзай обкомой президиум ба «Бурмонголлес» трест республикын модошодой дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй энэ оной февраль һарын дүнгүүдые хаража үзэбэ.

Тиихэдээ социалистическэ мүрысөө тон хангалтагүйгөөр дэлгэрүүлһэн Сэлэнгын шпалозавод, Баргажанай, Итанцын, Сэлэнгын ба Курбын леспромхозууд модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ ба зөөхэ түсэбүүдээ миил 40—50 процент дүүргэһэн байна гэжэ тусгаар тэмдэглэбэ.

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажал хүдэлмэри дээрээ эрид хубилалта хэһэн леспромхозуудай байхагүй дээрэһээ, өөрынгөө дамжуулгын Улаан тугые болон мүнгэн шангуудые даб дээрэ хэндэшье үгэхэгүй гэжэ тогтообо.

Коммунизмын түлөө тэмсэлэй агууехэ программа

Ленин—Сталинай партиин алдарта түүхэ дотор ВКП(б)-гэй XVIII съезд тусгаар һуури эзэлнэ. Энэ съезд хадаа 1939 оной **мартын 10-һаа 21 хүрэтэр болоһон** байна.

ВКП(б)-гэй XVIII съезд болбол **манай орон** дотор социализмын **илаһан илалтые** шиидхэбэринүүд соогоо бэшэһэн ба коммунизмын түлөө тэмсэлэй агууехэ программаар парти болон бүхы советскэ арадые зэбсэглэһэн большевистскэ партиин түрүүшын съезд мүн.

Съезд хадаа ВКП(б)-гэй ЦК-**гэй политическэ линиие ба практическа худэлмэриие** һайшаагаад, **партиин ЦК-гэй хүдэлмэри тухай** тоосоото элидхэл соогоо нүхэр Сталинай табиһан заабаринуудые ба зорилгонуудые практическа хүдэлмэридөө хүтэлбэри болгохо гэжэ бүхы партийна организацинуудта дурадхаһан байна.

Съезд хадаа нүхэр Молотовой элидхэлээр 1938—1942 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ гурбадахи табанжэлэй түсэб баталһан байгаа.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл соогоо нүхэр Сталин СССР-эй уласхоорондын байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулһан ба манай орондо эсэргүү дай һүжэрөөгшэдэй болон интервентнүүдэй түсэбүүдые элишэлэн сохиһон байха юм. XVII партийна съездһээ хойшо үнгэрһэн табан жэлэй турша соо уласхоорондын оршон байдалда ехэхэн хубилалтанууд болоһон байгаа. 1929—1933 онуудта болоһон экономическа кризисэй ба 1937 оной хоёрдохи хахадһаа хойшо эхилһэн тусгаар янзын депрессиин һүүлээр капиталистическэ оронууд дотор шэнэ экономическа кризис эхилээ һэн. Энэнь «... дайн сэрэгэй ашаар дэлхэйе дахин шэнээр хубаахын түлөө империалистическэ тэмсэлые саашадань хурсадуулгада» хүргөө (ВКП(б) резолюцинууд соо, часть II, нюур 691). Хоёрдохи империалистическэ дайн эхилээд, Шанхайһаа Гибралтар хүрэтэр туйлай ехэ территори дээрэ боложо байгаа.

Тэрэ үедэ хоёр гол агрессивнэ империалистическэ гүрэнүүд — **Германи ба Япони дай үүдхэһэн байна. Тиихэдэ Англиин, Франциин ба США-гэй правительствонууд агрессорнүүдтэ эсэргүүсэлтэ үзүүлээгүй, коллективнэ аюулгүйн политикаһаа арсаһан ба Германиие Советскэ Союзда эсэргүүгээр шэглүүлхэ гэжэ оролдоһон байха юм. Нүхэр Сталин болбол эдэнэй политикые бүхы дэлхэйдэ элирүүлэн харуулһан байна.**

Нүхэр Сталинай уридшалан хэлэһэн ёһоор, хамааралсахагүйн политикын тала баригшадай эхилһэн аюултай нааданиинь буруу һүрэн һалаа һэн.

Нүхэр Сталин болбол СССР-эй гадаадын политикын талаар партиин үмэнэ иимэ зорилгонуудые табяа һэн:

«1. Бүхы оронуудай эб найрамдал **байгуулха ба хэрэг бүтээсэтэй холбоонуудые бүхэжүүлхэ политикые саашадаашье бэелүүлхэ;**

2. Һэргэг байха ба хүнэй гараар халуун гал барюулжа һураашаһан дай һүжэрөөгшэдэй зүгһөө манай орониие зүришэлдөөнүүдтэ татажа оруулха арга үгэхэгүй;

3. Манай Улаан армиин ба Уһан-Сэрэгэй Улаан флодой дайшалхы хүсые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ;

4. Арадуудай хоорондо эб найрамдалтай ба хани барисаатай байха хүсэлтэй бүхы оронуудай ажалшадтай хани барисаагай уласхоорондын холбоонуудые бэхижүүлхэ» («Ленинизмын асуудалнууд», 11-дэхи хэблэл, нюур 574—575).

Нүхэр Сталинай эдэ заабаринуудые хүтэлбэри болгожо, большевистскэ парти ба Советскэ правительство болбол бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлдэг байха юм.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хүдэлмэри тухай элидхэл соогоо нүхэр Сталин социалистическэ байгуулалтын талаар партиин ба советскэ арадай туйлаһан түүхэтэ илалтануудай дүн гаргаха зуураа, манай орон дотор «коммунизмын нэгэдэхи шата—социализм гол түлэб байгуулагдаа» гэжэ **зааһан, социалистическэ байгуулалтын фронтнууд** дээрэ **Советскэ Союзай туйлаһан агууехэ амжалтануудые тодорхой тоо баримтануудаар гэршэлэн харуулһан байна. Дайнай урдахи 1913 оной хэмжээнтэй сасуулхада манай** промышленность 9 дахинһаа ехээр ургаһан байна.

Хүдөө ажахын талаар мүн лэ угаа ехэ амжалтанууд туйлагдаа. **Загаһа барилгын ба олзоборилгын** колхозуудые тоолонгүйгөөр, бүхы таряашан үрхэнүүдэй 93,5 процентнь колхозуудта нэгэдээд, ороо һо тарянай талмайе 92 миллион гектар болоод байгаа. 1938 ондо хүдөө ажахыда 483,5 мянган **тракторнууд, 153,5 мянган комбайнууд,** 83,8 мянган оньһото молотилканууд байба.

Советскэ арадай материальна хэмжээе үндэһөөрнь һайжаруулха хэрэгтэ мүн лэ ехэ амжалтанууд туйлагдаһан байгаа . Культурна революциин **тон шухала** аша үрэнүүдэй нэгэниинь арадай, шэнэ, социалистическэ интеллигенциин ургажа гараһан ябадал болоно гэжэ нүхэр Сталин заагаа һэн.

Манай орон дотор социализмын илаһан илалта уласхоорондын айхабтар ехэ удхашанартай байһан юм. Социализм байгуулаад, манай оронэй хүдэлмэришэн анги өөрынгөө хэрэгэй үнэн зүб байһые бүхы дэлхэйдэ баталан харуулаа.

Большевистскэ партиин генеральна линиинь хүсэд илажа, харин партиин дайсад бута сохигдоһон байгаа. «Арадай дайсадые бута сохёод, хубилан урбагшадһаа партийна ба советскэ организацинуудые сэбэрлээд, парти хадаа өөрынгөө политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэридэ үшөө бүри единэ болоо, тэрэ хадаа өөрынгөө Центральна Комитедые тойрон үшөө бүри нигта жагсаалтай болоо» (И. В. Сталин).

Түрүү капиталистическэ оронуудые экономическа талаар, тобшолон хэлэхэдэ, нэгэ хүндэ продукци үйлэдбэрилэн гаргаха талаар ойрын 10—15 жэлэй турша соо хүсөөд, урдань гараха гэһэн лозунгые нүхэр Сталин гол экономическа зорилго болгон дэбжүүлһэн байна.

«Бидэнэр гол капиталистическэ оронуудые үйлэдбэриин техникын ба промышленностиин хүгжэлтын темпнүүдэй талаар түрүүлээбди, — гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн. — Энэ ехэ һайн гээшэ. Гэбэшье, энэ бага. Тэдэниие мүн экономическа талааршье түрүүлхэ хэрэгтэй. Энээниие бидэнэр хэжэ шадахабди, тиин бидэнэр энээниие хэхэшье ёһотойбди».

Нүхэр Сталинай энэ заабари хадаа гурбадахи сталинска табанжэлэй гол экономическа зорилгые тодорхойлгодо эхин пунктнь болоһон байна. Нүхэр Сталинай табиһан энэ түүхэтэ зорилгоһоо эшэ үндэһэ абажа, съезд болбол В. М. Молотовой элидхэлээр гурбадахи табанжэлэй түсэб баталһан байгаа. Тэрэ түсэбынь СССР-эй саашанхи индустриализацилгын ба оборонно хүсые бэхижүүлгын һүр ехэтэ программа болоо һэн. Мүн тэрэшэлэн ажалай бүтээсые ба үйлэдбэриин техникые саашадань хүгжөөхэ зорилго табигдаһан байгаа.

Хүдөө ажахын талаар съезд хадаа орооһо тарянай ба техническэ культурануудай үйлэдбэрилгые саашадань дээшэлүүлхэ, малажалые хүгжөөхэ программа хараалһан байна.

Съезд болбол мүн арадай хэрэглэлые 1,5—2 дахин дээшэлүүлхэ тухай, худалдаа наймаае хүгжөөхэ ба ажалшадай культурна байдалые хангаха талаар гүрэнэй гаргашануудые ехэ болгохо тухай зорилго табиһан юм, хүдэлмэришэдэй культурно-техническэ хэмжээе инженерно-техническэ ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй хэмжээндэ хүрэтэр саашадань үргэхэ программа хараалаа һэн.

1941 оной июньдэ манай Эхэ орондо эсэргүүгээр гитлеровскэ Германиин харата муухайгаар добтолон ороһон ябадалынь табанжэлэй түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэнь советскэ арадта һаад хэһэн байна. Гэбэшье, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэ болотор манай орон гурбадахи табанжэлэй түсэбэй гол экономическа зорилгые шиидхэхэ ябадалда урагшаа холо алхам хэжэ үрдиһэн байгаа. 1940 оной турша соо манай орон дотор 15 млн. тонно шэрэм, тайлбарилан хэлэбэл 1913 онойхиһоо 4 дахин шахуу ехэ; 18,3 млн. тонно булад, тайлбарилан хэлэбэл 1913 онойхиһоо 4,5 дахин ехэ; 166 млн. тонно нүүрһэ, тайлбарилан хэлэбэл 1913 онойхиһоо 5,5 дахин ехэ; 31 млн. тонно нефть, тайлбарилан хэлэбэл 1913 онойхиһоо 3,5 дахин ехэ; 38,3 млн. тонно товарна орооһо, тусхайлан хэлэбэл 1913 онойхиһоо 17 млн. тонно ехэ гэхэ мэтэшэлэн үйлэдбэрилэгдэһэн байгаа.

Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ манай оронэй экономическа хүсэ шадалые саашадань дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туйлагдаһан эдэ ехэ амжалтанууд Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ түүхэтэ илалта туйлаха арга советскэ арадта ба тэрэнэй шэн габьяата зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ олгоһон байна.

Нүхэр Сталинай элидхэл дотор манай общественный хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн байһан, СССР дотор коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ ажалшадай **түрүү отряд байһан партиие саа**шадань бүхэжүүлхэ асуудалнууд тодорхойлогдоһон байгаа.

Партиин алтан фонд болгошо кадрнуудые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ ба хубаарилан табиха хэрэгые ёһотой научна большевистскэ ёһоор табиха шухала байһые нүхэр Сталин заагаа һэн.

Нүхэр Сталин болбол партийна пропаганда ба агитациие централизовалха, марксизм-ленинизмын теориие үргэнөөр пропагандалха шухала байһан тушаа заагаа һэн, юуб гэхэдэ имагтал общественнэ хүгжэлтын хуули ёһонуудые мэдэхэ кадрнууд лэ партиин линиие амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаха ба ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлжэ шададаг байна бшуу.

Нүхэр Сталинай энэ заабаринуудые ба «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» шудалха тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй шиидхэбэриие хүтэлбэри болгожо, партийна ба комсомольско организацинууд марксизм-ленинизмые шудалха ба пропагандалха ябадалые үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байна.

Хилын саанахи юумэнэй урда богоол ёһоор һүгэдэдэг троцкистско-бухаринска шпионуудые, алуурша ба хорлогшодые элишэлэн сохихо зуураа, нүхэр Сталин ингэжэ хэлээ һэн: эдэ өөдэгүйхэн бүлэг хүнүүд хадаа «капиталай гэнжэһээ сүлөөрһэн адагай советскэ гражданин болбол капиталистическэ богоолшолгын дарлалтые мүр дээрээ абажа ябаһан хилын саанахи ямаршье ямба ехэтэ тушаалта нюурһаа һураггүй дээгүүр байна» гэжэ ойлгодоггүй юм.

Үмхиржэ байһан буржуазна культурын үмэнэ һүгэдэхэ ябадалай, космополитизмын али бүхы үзэгдэлые советскэ арадай зэбүүрхэн буруушаажа байхада, нүхэр Сталинай хэлэһэн эдэ үгэнүүд мүнөө үедэшье тусгаар хүсэтэйгөөр соностоно.

Партиин XVIII съезд хадаа А. А. Ждановай элидхэлээр партиин Уставта хэдэ хэдэн хубилалтануудые оруулжа, шэнэ түүхэтэ оршон байдалда партиин хүдэлмэриин эмхидхэлэй формонууд ба методүүдыень шэнэдхэн зохёоһон байха юм.

ВКП(б)-гэй XVIII съезд дээрэ хэһэн нүхэр Сталинай элидхэлынь марксистско-ленинскэ наукын баялигта шэнэ агууехэ оруулалга болоо. Нүхэр Сталин хадаа нэгэ орон дотор социализм байгуулжа болохо тухай ленинскэ теориие хүгжөөхэ зуураа, капиталистическэ хүреэлэлгэ соо байһан нэгэ орон дотор коммунизмын илалта тухай һургаал зохёогоо. И. В. Сталинай энэ тобшололынь марксистско-ленинскэ теориие урагшань дабшуулна, хүдэлмэришэн ангиие шэнэ идейнэ зэбсэгээр зэбсэглэнэ, коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлэй агууехэ перспективые партида олгожо үгэнэ.

Гүрэн тухай марксизм-ленинизмын һургаалые саашадань хүгжөөхэ зуураа, нүхэр Сталин болбол капиталистическэ хүреэлэлгын үлөөд байгаа һаань, коммунизмыншье үедэ гүрэнэй үлэхэнь шухала байһан тухай заана.

XVIII партийна съездын түүхэтэ удхашанарынь юуб гэхэдэ, тус съезд болбол манай орон доторхи социализмын илалтын дүнгүүдые гаргаһан ба манай орон дотор коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлэй агууехэ программаар советскэ арадые зэбсэглэһэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэһэнэй һүүлдэ, советскэ арад хадаа большевистскэ партиин ба агууехэ вождь нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро ябажа, дайнай хойто тээхи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлһэн ба арадай ажахын болон культурын бүхы һалбаринуудаар дайнай урда тээхи хэмжээе нилээд ехээр үлүүлэн гараха ябадал туйлаһан байха юм.

Коммунизмын агууехэ барилгануудые—асари ехэ электростанцинуудые, каналнуудые барилга, байгаалиие хубилгаха туйлай ехэ түсэбые бэелүүлгэ, шэнэ заводууд ба фабрикануудые бодхоолго — эдэ бүгэдэ манай орон дотор коммунизмын материальна базые байгуулгада, хамаг бүхы продуктнуудые ба хэрэгсэлэй зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болгохо ябадалда шэглүүлэгдэһэн байна.

Ленинэй туг доро, агууехэ вождь нүхэр Сталинай ударидалгаар ябажа, советскэ арад коммунистическэ байгуулалтын агууехэ программые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Д. ЗУБОВ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ

Социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ партийна эхин организацинуудай анхарал ехээр табиһанай ашаар 1950 ондо Бабушкин городой гол предприятинууд түсэбһөө **гадуур 1373 мянган түхэригэй** продукци үгэжэ, 709 мянган түхэригэй алмалта хэһэн ба 311 мянган түхэригэй **эрьесын мүнгэ зөөри сүлөөлһэн байна. Энэ хадаа гүрэнэй** мүнгэ зөөри арбилхын түлөө, продукциин өөрын үные химдаруулхын ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлхын түлөө городой олохон партийна эхин организацинуудай тэмсэдэгые гэршэлнэ.

Түмэр замай 11-дэхи дистанциин партийна организаци ба хүтэлбэрилэгшэд хадаа Неведов, Казанцев, Удалов, Колесников гэгшэдэй үүсхэлые замайнгаа дистанциин бүхы коллективүүдэй үргэнөөр дэмжэхэ ябадал эмхидхэһэн байха юм. Тэрэнэй ашаар замай дистанцида ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлээ.

Замай дистанциин 9 околотогуудай 6-нь, 36 отделениинь 13-нь поезднуудые аваригүйгөөр ябуулха маркатайнууд ба хүдэлмэреэ эрхим шанартайгаар бүтээдэг байна.

Вагонуудые техническэ шалгадаг пунктын партийна организаци 1950 оной турша соо ажалай түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ тухай асуудал, Чуткин ба Ворошин гэгшэдэй үүсхэлые дэмжэхэ тухай, Корабельниковагай үүсхэлэй ёһоор социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай, инженер Ковалевой метод хэрэглэн ажалай түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байха юм.

Партийна организацинууд шэнэ үүсхэл бүхэниие хаһа саг соонь большевистскээр сэгнэжэ, тэрээниие үйлэдбэри дээрэ дэлгэрүүлхэ хэмжээ абадаг болонхой.

Гэхэ зуура, замай дистанциин, электростанциин, депогой, техническэ шалгалтын пунктын партийна организацинууд ажалай түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэри дээрэ хэрэглэхэ талаарнь предприятинуудайнгаа арга боломжонуудые хүсэд элсүүлхэ ябадал ёһотойгоор эмхидхэжэ үшөө шадаагүй байһаар.

Ажалай түрүү дүй дүршэлые городой предприятинуудта үргэнөөр дэлгэрүүлхын тула городой партийна организациин хэһэн хүдэлмэри тухай тусхай асуудал ВКП(б)-гэй горкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Пленум болбол түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэри дээрэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри гаргаа.

А. Буржатов.

Комсомолецууд-агитаторнууд

Курумканай аймагай Түнгэнэй долоонжэлэй һургуулиин комсомольско эхин организациин агитаторнууд агитационно хүдэлмэридэ эрхимээр хабаададаг байна.

Тус организациин 18 комсомолецуудһаа бүридэһэн 4 агитбригада Кировэй нэрэмжэтэ колхозой малажалай гүүртэ дээрэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Эдэ комсомолецууд тэндэ эмхидхэгдэһэн улаан булангые гоё һайханаар шэмэглэлгэдэ ехэ туһа хүргөө.

Эдэнэр эб найрамдалай түлөө тэмсэл, коммунизмын агууехэ барилганууд гэһэн темэнүүдээр малшадта зорюулан элидхэлнүүдые хэбэ. Гүүртэ дээрэ ханын газетэ гаргалгада эдэбхитэйгээр туһална. Мүн амаралтын үдэрнүүдтэ сакаар гаража, малшадта уранһайханай самодеятельностиин концертнүүдые харуулна. Агитаторнууд — комсомолецууд Л. Аюров, З. Очирова, С. Галсанова, Б. Мужанов гэгшэд һонин һонин хөөрэлдөөнүүдые хэдэг байха юм.

Б. Доржиев.

Ленинэй ордено паровозо-ваг... водой булад шудхалгын цехын ... на организаци коммунистнуу... политическэ һуралсалдань саг ... жэ туһалдаг, лекци ба консу... эмхидхэдэг юм. Зураг дээрэ: ... гэй түүхэ шудалагшадай ... Г. Капинин консультаци ү... байна.

В. Муллерай ...

Хүтэлбэриингөө методые һайжаруул...

(Бичурын аймагай партийна конференциһээ)

Бичурын аймагай VIII партийна конференци һаяхан боложо, ВКП(б)-гэй айкомой тоосоото үе соо хэһэн хүдэлмэри тухайда айкомой секретарь нүхэр А. Поповой элидхэл зүбшэн хэлсээ.

Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин зарим тэды һайжаруулагдаһан тухайда элидхэлшэ ба делегадууд тэмдэглэбэ. Тэрэнэй үндэһөөр, үнгэрэгшэ жэлдэ аймаг доторхи тарилгынь талмай 2404 гектараар ехэ болгогдоо, малай тоо толгой олошороо. Тэрэшэлэн аймагай промышленна предприятинууд, тусхайлбал Бичурын сахарай завод жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэб болзорһоонь урид дүүргэжэ, ехэ хэмжээнэй сахар түсэбһөө гадуур гүрэндөө тушааһан байха юм.

Тэрээнһээ гадна, колхозуудые томодхолгоор ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Аймагай хүдөө ажахын 31 артельнүүд томодхогдожо, 11 томо колхозууд болгогдоо. Эдэ хадаа колхозно үйлэдбэри дээрэ мүнөөнэй түрүү техникые улам үргэнөөр хэрэглэхэ, тэдэниие олон һалбарита ажахытай болгохо ехэ арга боломжо олгоо. Жэшээлхэдэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Д. Гармаевай хүтэлбэрилдэг Кировэй нэрэмжэтэ томо колхоз (Харлан) артелиингаа центрые богонихон болзор соо электрификацилжа ба радиофикацилжа шадаһан байна. Мүн пилорама, локомобиль болон автомашинануудые худалдажа абанхай.

Эдэ туйлалтанууд хадаа партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулжа, партийна организацинуудай предприятинууд ба колхозуудайнгаа ажахын ябуулгада бүри ехээр нүлөөлдэг болоһые гэршэлнэ.

Гэхэ зуура, партиин айкомой хүдэлмэридэ, илангаяа хүтэлбэриинь методтэ горьтой дутуунуудай бии байһаниинь конференци дээрэ элирүүлэгдээ. Айкомой хүдэлмэриин гол дутуунууд юуб гэбэл, партийна дээдэ органуудай, мүн өөһэдынгөө шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые хинан шалгаха хүдэлмэри һулаар эмхидхэнэ. Советскэ болон ажахын органуудые бэхижүүлхын, тэдэнэй үүсхэл ба харюусалгые дээшэлүүлхын оронда, харин тэдэниие бэеэрээ һолин хүдэлмэрилдэг ушарнууд гарадаг байна. Партиин айком ажахын асуудалнуудаар дашуураад, партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэреэ үнэхөөр үндэр хэмжээндэ табижа шадаагүй байха юм. Мүн кадрнуудай дунда ябуулагдаха хүдэлмэри муугаар эмхидхэнэ.

Дээрэ дурсагдаһанһаа шалтагаалан, аймагай зарим колхозууд 1950 ондо ургаса хуряаха түсэбөө дүүргээгүй, таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө хүсэд тоосожо шадаагүй, мүн малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые нэгэшье түрэлэй малаар дүүргээгүй. Мүнөө малай үбэлжэлгэ олохон колхозуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна.

— Томодхогдоһон колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ, партийна организацинуудтань туһалха асуудал... тиин айком юушье хэнэг... хүү, — гэжэ «Заря комму... колхозой түрүүлэгшэ нүхэр ... галов хэлэбэ.

Партийна эхин организа... та партийно-эмхидхэлэй б... литическэ хүдэлмэриие ... руулха, тэдэниие зүбөөр ... рилхэ, тэдэнтэй холбоо бари... бэхижүүлхэ хэрэгтэ парти... мой инструкторнууд ехэ ... Теэд тэдэнэр колхозуудта б... үүдтэ гарахадаа, ажахын ... нуудые гол болгоод, парт... хүдэлмэриие һайжару... партийна эхин организаци... туһалдаггүй, тэдэнэй хүдэ... танилсадаггүй гэжэ нүхэр ... нов шүүмжэлбэ.

ВКП(б)-гэй айкомой ... гэшүүдэй хүдэлмэринь кон... дээрэ эрид шүүмжэлэгдэ... шээлхэдэ, аймсоведэй гүйса... түрүүлэгшэ нүхэр Манинов ... скэ ба сомонойнгоо Сове... дамжуулжа колхозууд ба... үүдые хүтэлбэрилдэггүй, ... телефоноор захирдаг байна... конференциин делегат, Окин... чевской МТС-эй директор ... Д. Плюснин хэлэбэ.

— Кадрнуудые, илангаяа ... зой түрүүлэгшэнэрые шэлэ... ба зүбөөр хубаарилан таби... далда партиин айком хари... гүйгөөр хандана. Кадрнуу... лэн олоходоо, тэдэнэй поли... кэ бэлэдхэл ба мэргэжэл ... риие һайтар шалганагүй, — ... аймсоведэй гүйсэдкомой ... ажахын таһагые даагша ... Жаркой хэлээ.

Аймагай партийна орган... коммунистнуудай политичес... ралсалай хангалтагүйгөөр ... дэһан тухайда, тэрэниие ... айкомой зүгһөө, тусхайлан ... бэл, пропаганда ба агита... һагай зүгһөө ёһо тэдысэ ... рилдэг тухайда делегадууд ... Бабкинов, Беляев ба бусад ... жэлээ.

ВКП(б)-гэй обкомой хүд... хын таһагые даагша нүхэр ... сик дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, ... айкомой хүдэлмэриин дуту... нуудые тэмдэглээд, аймаг... тийна организациин саашад... лүүлхэ зорилгонууд тухай ... байна.

Конференци дээрэ хамт... хүн үгэ хэлээ.

Тоосоото үе соо партиин ... мой ябуулһан хүдэлмэриие ... татай гэжэ тоолоод, дэл... шиидхэбэри баталан абаба.

Конференци хадаа ВКП... айкомой ба шалгалтын ко... шэнэ составые һунгаа.

* * *

ВКП(б)-гэй Бичурын ... нэгэдэхи пленум дээрэ ... айкомой нэгэдэхи секретар... хэр А. И. Попов, секре... даар нүхэд Т. С. Пруткo... М. Д. Гармаев һунгагдаа, ... таһагуудые даагшад батал...

Дутагдалнуудынь элирүүлэгдээ

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин байдал тухай «Большевик» колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Гаськовой тоосоон ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой бюрогой заседани дээрэ шагнагдаба.

Урид хэгдэһэн шалгалта ба асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ дээрэһээ тус колхозой гэшүүдэй дунда ябуулагдадаг культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ бии байһан горьтойхонууд дутуунууд элирүүлэгдээ. Колхозой фермэнүүд ба заимканууд дээрэ улаан булангууд эмхидхэгдээгүй байһаар. Клубынь муугаар түхеэрэгдэһэн, культурна хэрэгсэлнүүдээр хангагдаагүй байха юм. Библиотекэнь оройдоо 184 хэһэг номтой болобошье, ... фондые олошоруулха хэм... абтанагүй.

Клубай хүдэлмэри колхо... да табигдажа байһан ажа... политическэ зорилгонууд... лүүлгэтэй холбоогүйгөөр яб... дана. Колхозой радиоузел ... һайнаар хэрэглэгдэнэгүй. ... журнал һулаар тараагдан... доо 7 колхозникууд айм... республиканска газетэнүүд... хидаг байха юм.

Партиин айкомой бюро ... культурно-гэгээрэлэй хүд... үзэгдэһэн эдэ дутуунуудые ... суулха хэмжээнүүдые дарь... хые «Большевик» колхозой ... организацида дурадхаһан ...

...ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫЕ ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАЯ

Муугаар бэлэдхэнэ

...скын аймагай олохон кол... агротехническэ хэмжээ...нуудые тоодоггүй гү, али ...ые дурата дурагүй, муугаар ...дэг тула бага ургаса хуряа... олон жэлэй шэнжэлэл ха... Үнгэрэгшэ жэлнүүдэйнгээ ...уудhаа hургаал абажа, эн... колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ... жэлдэ үндэр ургаса суг... түлөө агротехническэ бү...мжээ-ябуулгануудые hайнаар ...лхэ ёhотой байгаа гэжэ hа...ар.

...шье, имэ юумэ үзэгдэбэгүй. ...ай тарилгада бэлэдхэхэ ту...ээрэлдөөнhөө ондоо мүртэй ... энэ хэгдэнэгүй. Аймагай ...ууд тарянай ба хартаабхын ...үрэнгэ хааха түсэбөө холо ...огүй. Аймагай үрhэнэй гос...ын үрэ шалгалгые сэхээр ...йруулна. Тиимэhээ колхо...ай хүтэлбэрилэгшэд ямар үр...далдаха байhанаа, яма... сэбэрлэхээ мэдэнэгүй.

...олон колхозууд поли дээрэ ...шэбхэ зөөхэ, шубуунай аргал, ... суглуулха, саhа тоггооходо ... агротехническэ хэмжээ...нуудые муугаар, ёhо тэды...мхидхээ. Зарим колхозуудай ...гшэнэр эдэ хүдэлмэринүү...үүдэ тоолодог заншалтай. ...ынь, «Коммунизм» колхоз тү... ёhоор 8500 ашаа наг шэбхэ ... гаргаха түсэбтэй аад, орой... 1050 ашаа гаргаа. Аймаг дотор бүхыдөө 45 мянган ашаа наг шэбхэ полидо гаргагдаа гэжэ тоологдолог. Теэд энээндэншье үнэншэхэнь бэрхэтэй. Юуб гэхэдэ, зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр аймагай хүдөө ажахын таhагта худал мэдээнүүдые үгэжэ hурашсол, энэ заншалаа үшөөл орхихо дурагүй зандаа.

Гадна, олонхи колхозуудта малай наг шэбхэ фермэнүүдhээ 150—200 метрhээ холобэшэ газарта абаашагдажа, ямаршье гуримгүйгөөр адхагдадаг байха юм. Иимэ байдал Нюкскэ сельсоведэй Ждановай, Тимлюйскэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад хэдэн колхозуудта үзэгдэнэ. Эдэ колхозууд энэ хүдэлмэреэ hаяхан лэ эхилээ.

Гадна, мори унаа бэлэдхэлгэ аймагай колхозуудта тон хүндэ байдалда оронхой. Мори унаада эээн бусаар хандаха ябадал олонхи колхозуудта үзэгдэнэ.

Үдэр үнгэрхэ тудам хабарай полевой хүдэлмэринүүд ойротожо байна. Ажахын-политическэ энэ кампание түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха, тэрэнние агротехническэ hайн болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ ябадал хангаха бүхы хэмжээнүүдые аймагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозуудай правлени ба парторганизацинууд дары түргэн абаха зорилготой.

Н. Рыбалко.

Бүри hайнаар ажаллахабди

...хозно полинууд дээрэ үндэр ... ургаса ургуулха хэрэгтэ ме...торнууд тон ехэ үүргэ дүүр... байна. Бидэнэр, манай бри...ид энэ үүргэеэ нэрэтэй түрэ...ээр бэелүүлхын түлөө хамаг ... элсүүлэн хүдэлмэрилнэбди. ...сомоной Кировэй нэрэмжэтэ ...до манай тракторнуудай эл...гэн газар дээрэhээ нёдондо ...шэ ургаса хуряагдаа. Үнгэ... жэлдэ тракторна хүдэлмэри...гээ түсэбые амжалтатай...дүүргэhэн, условно тракто... газар элдүүрилхэ түсэбөө ...эн байгаабди. Мүн тэрэшэ... манай бригадын комбайнер ...Хусаев «Коммунар» комбай... 450 гектар таряа hайн ша...гаар хуряагаа hэн.

...кубанска суута тракто... Социалистическэ Ажалай Ге... Иван Бунеевэй үүсхэлые ма... бүхы советскэ орон дотор хаа...гүй колхозно таряашад, ме...торнууд халуунаар дэмжэн, ... ондо улам үндэр ургаса ...ха байhан тухайгаа мэдүүл... Манай бригадын механизатор... нүхэр Бунеевэй уряае тон ...гаар угтаад, тэрэнние ха...ар дэмжэхэ гэжэ суглаан дээ...миндэбэ. Тэрээнтэйгээ хамта, ...ой хүдэлмэриин сезон ...ловно трактор бүхэнөөрөө 500 гектар газар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилхэ, 10 процент горючи түрхихэ, тоhоодохо материалнуудые алмаха, запчастьнуудые арбилха, тарилгые агротехническэ hайн болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ, тракторнуудаа часай графигаар түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлгэхэ, «Коммунар» комбайнаар сезон соо 500 гектар таряа хуряаха, бүхы машинануудай hаадгүй хүдэлмэри хангаха, тракторнууд ба прицепной машинануудаа бүрин бүтэнөөр ашаглахын тула социалистическэ ёhоор бэе дээрээ даажа абаха, трактораар элдүүрилэгдэhэн газар дээрэhээ үндэр ургаса хуряалга хангаха гэhэн уялга абабабди.

Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ дүүрэн аргатайбди. 3 СТЗ-НАТИ, 2 СХТЗ тракторнууднай үни хада, болзорhоо урид, hайн шанартайгаар заhагдажа дүүргэгдэнхэй. Мүн бригадамнай тракторнуудаа бүхэли сүүдхэ соо хүдэлгэхэ кадрнуудаар хүсэд хангагданхай. Мүнөө манай бригадынхид колхозойнгоо тарилгада бэлэдхэлдэнь, малайнь үбэлжэлгэдэ туhалжа байна.

Д. Цыбенов, Үдын МТС-эй тракторна бригадын бригадир.

Советскэ элитэ уранзохёолшо

(Д. А. Фурмановай наhа бараhанhаань хойшо 25 жэлэй ойдо)

Баатарлиг большевик, Чапаевска легендарна дивизиин алдарта комиссар, советскэ гайхамшагта уранзохёолшо Дмитрий Андреевич Фурмановай нүгшэhөөр 25 жэл гүйсэбэ.

Д. А. Фурманов 1891 ондо таряашанай бүлэдэ түрөө юм. Тэрэ хадаа бага наhаяа Середа тосхондо (мүнөө Ивановска областиин Фурманов город) ба Иваново-Вознесенск городто үнгэргэhэн байна. Фурманов уранhайханай номуудые олоор уншадаг ба Пушкин, Рылеев, Некрасов, Никитин гэгшэд тэрэнэй эгээл инаг уранзохёолшодынь hэн. Революционно-демократууд Белинский, Чернышевский, Добролюбов гэгшэдэй зохёолнууд тэрээндэ ехэхэн нүлөө үзүүлhэн байна.

Иваново-Вознесенскдэ 6 класстай городской училищи ба Кинешмада реальна училищи дүүргээд, Фурманов Московско университедтэ hурахаяа орохон байна. Зүгөөр, 1914 ондо империалистическэ дайн тэрэнние hуралсалhаань hаатуулаа. Фронт дээрэ Фурманов империалистическэ дайнай бодото байдалые хараа юм.

1916 ондо Фурманов Иваново-Вознесенскдээ бусажа ерээ hэн. Тэндэ байхадань Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци болоо. Тэрээндэ революционно үзэл бодол гүйсэд тохонижороо hэн. Михаил Васильевич Фрунзе энэ хэрэгтэнь ехэхэн нүлөө үзүүлhэн байна.

1918 оной июль соо Фурманов Фрунзын рекомендацяар большевистскэ партиин зэргэдэ ороо hэн. «Хэды хүсэл зориг, хэды баяр баясхалан намда нэмээб, би дахин түрэhэн шэнги болооб; имагтал энэ парти—большевигүүдэй парти бидэнние гэрэлтэ, баярта замда гаргажа шадаха» гэжэ тиихэдэ Фурманов бэшээ hэн.

Общественнэ ба партийна хүдэлмэридэ тиихэдэ Дмитрий Андреевич бүхы хүсэл шадабаряа зорюулаа. 1919 оной февраль соо М. В. Фрунзын отрядтай хамта тэрэ фронт ошожо, В. И. Чапаевай командалдаг 25-дахи дивизиин комиссараар томилогдоhон байна.

Чапаевецууд ба тэдэнэй командир комиссартаа халуунаар дурладаг байгаа. Фурманов тэдэнние дүлэтэ үгэнүүдээрээ шэнэ баатаршалгануудта зоригжуулдаг бэлэй.

1920 ондо Фурманов Туркестанска фронтдо политуправлениин начальнигаар хүдэлмэрилөө. Кулагуудай, сагаантанай офицернүүдэй ба английска нюуса тагнуулшадтай хамтаран Семиречьедэ үүдхэhэн контрреволюционно буhалгаан тэрэнэй хүтэлбэреэр түргэн дарагдаhан байна. Энэ оной намарынь Фурманов Улаан десантын политическэ хүтэлбэрилэгшэ боложо, Кубаньда сагаангвардеецүүдэй тылые бута сохилсоо. Дайшалхы операцинуудые амжалтатайгаар үнгэргэhэнэйнгөө түлөө Фурманов Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан байна.

Гражданска дайнай дүүрэhэн хойно Фурманов Москва ерэжэ, бүхы хүсэ шадабаряа литературна творчестводо зорюулаа. 1921 онhоо хойшо тэрэ профессиональна уранзохёолшо болоо. Үргэн олониитэ уншагшадта мэдээжэ болоhон «Чапаев», «Улаан десант», «Үймөөн» гэhэн зохёолнуудые богонихон саг соо тэрэ бэшээ юм.

«Чапаев» гэжэ роман Фурмановай габьяата зохёол болоно. Энэ зохёол хадаа советскэ засагай түлөө эрэлхэг тэмсэлшэ, солото полководец, арадай герой тухай эли тодоор ба үнэн зүбөөр бэшэгдэhэн ном болоно. Октябрьска революци олониитэ арад зоной творческо хүсые hэрюулжэ, тэдэнэй эрдэм бэлигые ба хүсэ шадабариинь бүхы талаарнь хүгжөөхэ арга олгоо гэжэ Фурманов уранhайханай образуудаар харуулаа.

Фурманов хадаа олониитэ арадай гүн дундаhаа ургажа гараhан бэлигтэй полководецой образые реалистическэр, зүбөөр байгуулаа. Тиихэтэеэ хамта уранзохёолшо-большевик капиталистическэ богоолшололгоhоо сүлөөлэгдэhэн олон миллион ажалша хүнүүдэй мэдэрэлэй ургалта ба залуу ороноо тэдэнэй эрэлхэгээр хамгаалалга тухай эли тодоор бэшээ.

Энэ номой хоёрдохи герой—дивизиин комиссар Федор Клычковой образоор дамжуулан большевистскэ партиин ба хүдэлмэришэн ангиин идейнэ ба морально-политическэ хүсэн харуулагдана.

М. В. Фрунзе тухай түүхэтэ роман бэшэхэ гэжэ бэлэдхэжэ байтараа хүндөөр үбшэлжэ, 1926 оной мартын 15-да оюун бэлигтэй уранзохёолшо-большевик Дмитрий Андреевич Фурманов наhа бараhан байна.

Дмитрий Андреевич Фурмановай нүгшэhөөр 25 жэл үнгэрбэшье, тэрэнэй голос hуларшагүй хүсэтэйгөөр дуулдана.

Эхэ орӧндоо үнэн сэхээр алба хэлгые, геройзмые, советскэ хүнүүдэй hайн hайхан шэнжэ шанарые ба хүсые өөрынгөө зохёолнууд соо реалистическэр, үнэнтэ байдал дээрэhээнь харуулhан уранзохёолшо, сэрэгшэ ба большевик Д. А. Фурмановай алдар солыень ба нэрэ хүндыень советскэ хүнүүд хэзээдэшье мартахагүй.

П. Кричанов.

НЭГЭШЬЕ ТОЛГОЙ МАЛ ГАРЗАДА ОРУУЛХАГҮЙ

Хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр

Иволгын аймагай Саянтын сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд ниитынгээ малай үбэлжэлгые муу бэлэдхэлтэйгээр эхилээ hэн. Бүдүүн тэжээлээр ба дулаан байраар малаа хангажа шадаагүй байгаа. Үнгэрэгшэ зун, республикын түрүү колхозуудай үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ эхилээд байха үедэ «бидэ үшөө үрдихэбди» гэжэ энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Власов hанаа амар hуугша hэн.

Теэд үбhэ хуряалгын эхилхэдэшье, нүхэр Власов тэжээл бэлэдхэлгээр мүртэй юумэ хээгүй, малдаа хүсэд хүрэхэ үбhэ хуряаха ябадал хангаагүй. Тэрээнhээ гадна, бэлэдхэhэн тэжээлдээ энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй харуул табижа шадаагүй дээрэhээ нэгэ hүритэй үбhысэнь дайралдаhан лэ хүн дураараа абаашажа дууhаа hэн. Эдэ бүхы шалтагаанhаа боложо, hүүлэй hүүлдэ ниитынь мал тэжээлээр тон ехэ дутагдалтай болоhон байна.

Гадна, үбэлжэлгын эхилхэдэ малаа hайнаар харууhалха, тэжээл гамтайгаар гаргашалха, тэрэнние буйлуулжа эдюулхэ хэмжээнүүдые абаагүй. Жэшээлхэдэ, мүнөө үеын условидо тэжээл ууралтуулха амhарта бүтээлгэ ехэхэн удхашанартай байна. Юуб гэхэдэ, ууралтуулhан бүдүүн тэжээл ехэ шанартай болодог гээшэ. Энээнние хэхэ тухай тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ үшөө намар байхада дурадхагдаhан байгаа. Теэд нүхэр Власов энэ хадаа туhа багатай хэрэг гэжэ тоогоогүй юм.

Мүн Шалуты гэжэ газарта 396 толгой хонидойнь отара байдаг. Энэ отарын 80 хонид турашаhан, зарим хонидынь бэлшээридэ хүрэжэ шадахаяа болишоhон байна. Бэшэ хонидынь дундаhаа доошо шадалтай. Тиигэбэшье, бүхы хонидынь сугтаа адуулагдана. Тураhан хонидые амяарайнь илгажа, нэмэлгэ тэжээл эдюулхэ, харууhыень hайжаруулха тухай hүүлэй үе болотор хэншье оролдоогүй.

Энэ колхозой гахайн фермэдэ мүн лэ иимэ байдал үзэгдэнэ. Поршоонхонуудынь хүйтэн байрада, лэбисхэр муутайгаар байлгагдана. Ехэ гахайнуудайнь байра баhал иимэ. Энээнhээ боложо гансахан февраль hара соо 2 поршоонхо үхөө. Бүхы дээрээ гахайнуудынь дундаhаа доошо шадалтай, харууhа муутай.

hүнэй-товарна фермэдэ малай үбэлжэлгэ мүн лэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Фермые даагша Е. Д. Власов үбhэ тэжээл үрижэ, сэхэ гэмтэ ябадал хэhэн дээрэhээ шангаар хэhээгдэhэн байгаа. Энээнhээ фермын зарим хүдэлмэрилэгшэд мүнөөшье хүрэтэр hургаал абаагүй. Малда дэбдихэ материалай дутамаг дээрэhээнь залуу малынь шиигтэй муу байрада хононо.

Тиихэдэ колхозой ветфельдшер нүхэр Гордеев дааhан ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандана. Жэшээнь, hаалишан Власовагай нэгэ үнеэнэй түрэжэ ядаад үбшэлхэдэнь, нүхэр Гордеев 10 үдэрэй турша соо ямаршье туhаламжа хүргөөгүй. hаалишадай эрилтэдэ тэрэ хайша хэрэгээр хандана. Иимэ ушар нүхэр Гордеевэй зүгhөө ходо үзэгдэдэг.

Үбhэ тэжээлээр дутажа байбашье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд ожорhо, хамхуул, намаа мэтын нэмэлтэ тэжээл бэлдэхэ тушаа юушье хэнэгүй. Хэтэрхэдээ тэдэнэр өөhэдөө ниитынгээ малай тэжээл үбэршэлжэ, үрижэ эхилээ.

Артельнэ ниитын малда хоро хүргэгшэдые харюусалгада хабаадуулжа, малай үбэлжэлгын ябасые эрид hайжаруулха талаар шанга хэмжээ абаха саг тулаа.

Б. Иванов.

Илагшада Улаан туг барюулагдаба

ВКП(б)-гэй айкомой бюро ба ажалшадай депутадуудай Бичурын аймагай Соведэй гүйсэдком 1950 ондо колхозуудай ниитын малажал хүгжөөлгөөр гүрэнэй түсэб дүүргэлгын дүн хаража үзэбэ.

Билютайска сельсоведэй Круминай нэрэмжэтэ колхоз социалистическэ мүрысөөндэ илаhан байна. Тус колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ мал үсхэбэрилхэ түсэбөө адуу моридоор—101,1 процент, эбэртэ бодо малаар — 100, хони ба ямаадаар—100,3, гахайгаар — 101,7 ба шубуугаар—101,6 процент дүүргээ. Гүрэндэ малажалай продуктнуудые оруулха түсэбөө болзорhоо урид, үшөө август hара соо дүүргэhэн байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы залуу малаа бүрин бүтэнөөр ондо оруулаа.

Ан үсхэбэрилгөөр баhал муу бэшэ амжалта туйлаа. Үнэгэнэй фермэhээ 17 мянган түхэригэй олзо доход колхоздо оруулагдаhан байна. Энэ колхоздо малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ.

ВКП(б)-гэй айкомой ба аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг тус колхоздо барюулагдаба. Логовскиин нэрэмжэтэ, «Красное знамя труда» ба «Сталинский путь» колхозууд ниитын малай тоо толгойе олошоруулгаар горьтой амжалтануудые туйлаа гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой бюро ба аймсоведэй гүйсэдком тэмдэглээ.

А. Шулунов.

ЭД ХЭРЭГЛЭГШЭДЭЙ КООПЕРАЦИИН ТООСООТО-hУНГУУЛИИН СУГЛААНУУД

★

Б. ДОРЖИН,
Бурмонкоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ

★

...хэрэглэгшэдэй кооперациин ...зацинуудай уставтай зохил..., энэ оной март, апрель hа...удта манай республикын сель...удай ба аймпотребсоюзуудай ...эрилхы органуудай тоосоо...гуулиин суглаанууд үнгэр...энь. Сельпонуудай правлени... тэрэнэй шалгалтын комис...уд болбол өөhэдынгөө хүдэл... тухай пайщигуудайнгаа урда ...хо байна. Тус суглаанууд ма...удые даагшадые баталха, ... комиссиин гэшүүдые hун... юм.

...астково суглаанууд дээрэ hун...hан, пайщигуудай түлөөлэг... суглаанууд хадаа сельпо...ай ба аймпотребсоюзуудай ...ениүүдэй, тэдэнэй шалгал... комиссинуудай тоосоонуудые ... хэлсээд, шэнэ составуудые ... байна. Республика дотор ...да 145 кооперативна орга...нуудай тоосоонууд зүбшэн ...дахэ юм. Правленинүүдэй ... шалгалтын комиссинуудай ...уудта 1500 шахуу хүнүүд ...даха болоно.

...оперативна организацинуудай ...то-hунгуулиин суглаанууд ... советскэ кооперативна ху... наймаае үндэhөөрнь hай...лгада зорюулагдаhан тон ... кампани мүн.

...оперативна организацинуудай ...эрилхы хүдэлмэрилэгшэд ...ууд тахи партийна болон советскэ органуудай үдэр бүриин хүтэлбэри ба туhаламжа доро тоосоото-hунгуулиин суглаануудые идейно-политическэ дээдэ хэмжээндэ, бүхы пайщигуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин организацинуудай уставтай дүүрэн зохилдуулан үнгэргэхэ ябадалые хангаха уялгатай.

Манай республикын эд хэрэглэгшэдэй коопераци үнгэрэгшэ 1950 ондо эд бараанай эрьесын түсэбые 101,7 процент, тиихэдэ хүдөө ажахын продуктнуудые ба түүхэй эдүүдые бэлэдхэхэ түсэбөө 103 процент дүүргээд, финансова хэрэгээ нилээдгүй hайжаруулжа шадаhан байгаа. Баргажанай, Кударын, Түнхэнэй, Кабанскын, Заиграйн, Тарбагатайн аймпотребсоюзууд 1950 онойнгоо даалгабаринуудые холо үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Советскэ кооперативна худалдаа наймаанай системэдэ түрүү дүй дүршэлтэй болоhон стахановецуудай тоо hүүлэй үедэ олошоржо эхилээ.

«Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» Советскэ правительствын ба большевистскэ партиин түүхэтэ тогтоолые манай системын хүдэлмэрилэгшэд бүхы советскэ арадтаяа хамта айхабтар ехэ баяр баясхалантайгаар угтаhан байна. Тиигээд тэдэнэр худалдаа наймаанай хүдэлмэрине hайжаруулжа эхилээ.

1950 оной дүрбэдэхи кварталай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр Кабанскын аймагай Творогоско сельпогой (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Суворов) коллектив БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба Бурпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн байгаа. Тус сельпо загаhа болон бусад продуктнуудые худалдан абажа, пайщигуудаа дүүрэнээр хангахаhаа гадна, олзо доходтойгоор хүдэлмэрилөө. Кооперативна мүнгэн зөөрние үрилтэдэ оруулаагүй байха юм.

Республикын правительствын ба Бурпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугта үнгэрэгшэ жэлдэ хоёр удаа хүртэhэн Иволгын аймагай Саянтын сельпогой коллектив мүнөөшье hайнаар хүдэлмэрилжэ, арад зоноо үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар таhалгаряагүй хангана. Тус сельпогой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Алашкевич, бухгалтер нүхэр Матвеев болон № 3 магазинние даагша нүхэр Чебунин гэгшэд культурна советскэ худалдаа наймаа эмхидхэхэ талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болоо. Правлени болбол хүн зонhоо захилнуудые абаад, тэдэнэй эрилтэнүүдые саг болзор соонь дүүргэхэ талаар хододоо оролдодог туладаа эд бараанай эрьесын түсэбые жэлhээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Ажахын шэнэ жэлэй гараhанhаа хойшо эрхим показательнуудые туйлажа эхилhэн аймпотребсоюзууд болон сельпонууд олон бии. Жэшээлхэдэ, Кударын, Тарбагатайн, Хоринн, Хэжэнгын ба бусад аймпотребсоюзууд үнгэрhэн хоёр hарынгаа түсэбүүдые 102—112 процент хүрэтэр дүүргэжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гаража ябанад. Тэрэшэлэн Дээдэ-Талецка (Заиграй), Кыренэй (Тунка), Сувo-Баянголой (Баргажан) сельпонууд, Яруунын аймпотребсоюзай чайной болон бусад организацинууд яhала hайнаар хүдэлмэрилжэ байна.

Хүдэлмэри дээрээ эрхим показательнуудые туйладаг түрүүлэгшэнэрэй, бухгалтернуудай, магазинуудые даагшанарай, поварнуудай, пекарьнүүдэй нэрэнүүдые тоолохо болоо hаа, хэдэн мянгаад хүн болохо байна. Эд товарнуудай розничо сэнгүүдые химдаруулха тухай правительствын ба партиин тогтоолой hүүлээр түрүүшүүлэй тоо бүри ургаба.

Тиигэбэшье, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэридэ ехэхэн дутуунууд бии байха юм. Гээглэжэ ябадаг аймпотребсоюзууд ба сельпонууд, муугаар хүдэлмэрилдэг магазинууд, чайнанууд ба пекарнинууд аймаг бүхэндэ бии. Баунтын, Сэлэнгын, Хойто-Байгалай, Курумканай, Прибайкальска болон Байкало-Кударын аймагуудай потребсоюзууд ехэхэн хэмжээнэй эд бараа арад зондоо үгөөгүй байшоо. Тиимэhээ эд бараанай эрьесын түсэбые, түүхэй эд бэлэдхэхэ даалгабарине холо дүүргээгүй. Тус аймагуудта кооперативна зөөрние үрихэ, хулгайлха ябадал ехэхэн хэмжээндэ хүрэнэ.

Эдэ аймагуудай сельпонуудай хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл, шадабари багатайгаар хүдэлмэрилдэг дээрэhээнь олонхи магазинуудтань уялгата ассортиментын ёhоор эд бараан байдаггүй юм. Мүн магазинуудтань ба пекарнинуудтань ариг сэбэр hулаар сахигдана. Мүн гүйсэ муутай эд бараа складуудта удаан саг соо дарагдажа байдаг заншалтай.

Пайщигууд болон тэдэнэй түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд тоосоото-hунгуулиин суглаанууд дээрэ большевистскэ шүүмжэлэл хэжэ, Бурмонкоопсоюзай системын организацинуудай хүдэлмэридэ байhан хамаг бүхы дутагдалнуудые элирүүлхэ зуураа, тэрэнние усадхаха арга замуудыень заажа үгэхэ бэзэ гэжэ найдагдана. Правленинүүдэй составта пайщигуудай этигэл найдабарине шударгуу ажалаараа харюулжа шадаха эдэбхитэй хүнүүдые hунгаха хэрэгтэй.

Потребкоопераци 1951 оной гүрэнэй түсэб баталхадаа, республикын правительство ба Центросоюз хадаа эд бараанай эрьесын ба хүдөө ажахын продуктнуудые, түүхэй эдүүдые бэлэдхэхэ түсэбүүдые саашадань үргэдхэхэ, потребкооперацинуудай ажахые ба финансые эрид hайжаруулха гэhэн харюусалгатай зорилгонуудые бидэнэрэй урда табиhан байна.

Эдэ бүхы зорилгонуудые дүүрэнээр, саг болзор соонь бэелүүлжэ, ажалшадые, түбхын түрүүндэ, хүдөө нютагуудай улад зоние промышленна эд бараагаар ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр таhалгаряагүйгөөр хангаха гээшэ потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй арюун уялга мүн. Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй ба промышленна товарнуудай розничо сэнгүүдэй химдаруулагдаад байхада, худалдаа наймаа үшөө үргэнөөр хэжэ, эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргэхэ бүхы арга боломжо бидэндэ олгогдоо. Энэ зорилгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ шадахамнай лабтай.

Мүнөө боложо байгаа тоосоото-hунгуулиин суглаанууд хадаа пайщигуудай этигэл найдабарине ба гүрэнэй түсэбые потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй хэрзэргэ дүүргэжэ шадаха байhанайнь шалгалта болохо байна. Ушар иимэhээ, тоосоото-hунгуулиин суглаанууд тон харюусалгатай хэрэг мүн. Энээние hайн бэлэдхэлтэйгээр, идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхэ гээшэ манай системын хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй уялга мүн. Энэ суглаанууд дээрэ түрүү продавецүүдэй, поварнуудай болон бусад хүдэлмэрилэгшэдэй дүй дүршэл зүбшэн хэлсэхэ, иимэ кадрнуудые харюусалгата хүдэлмэридэ дэбжүүлхэ тухай онсо анхаралаа хандуулха ёhотойбди.

Кооперативна организацинуудай тоосоото-hунгуулиин суглаанууд нютагуудай партийна ба советскэ органуудай хүтэлбэри доро идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэжэ, эд хэрэглэгшэдэй кооперацине финансово-ажахын ба эмхидхэлэй талаарнь улам бэхижүүлхэ байна.

Манай республика дотор

ХҮДӨӨГЭЙ ЛЕКТОРИ

Заиграйн аймагай Үнэгэтэйн дунда һургуулиин дэргэдэхи хүдөөгэй лектори муугүйшөөр хүдэлмэрилнэ. Лекторскэ группын лекторнүүд тосхоной.игоо ажалшадта элдэб темэнүүдээр лекцинүүдые хододоо уншана. Һүүлэй үедэ «Марксизм ба шажан», «И. В. Сталин языкознани тухай», «Мичуринскэ биологическа наукын түйлалтанууд», «Атом ба атомна энерги», «Уласхоорондын байдал», «Н. А. Некрасовай творчество тухай» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүд уншагдаа.

Нүхэд А Каландарашвили, В. Лобачев, М. Тарасова ба бусад лекцинүүдээ идейнэ үндэр хэмжээндэ, шагнагшадта ойлгосотойгоор ба һонирхолтойгоор уншанад. Багшанар, врачууд, агрономууд болон ондоошье мэргэжэлтэд лекционно хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой.

Тэдэнэр хабарай тарилгын үедэ һонирхолтой лекцинүүдые колхознигууда уншахаар бэлэдхэжэ байна. **Л. Молоков.**

Воскресник үнгэргэбэ

Иволгын аймагай Оронгын сомоной «Улаан Оронго» колхозой гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ шэнэ клуб бариха гэһэн шиидхэбэри гаргаһан байгаа.

Клубай барилгада орохо модо бэлэдхэжэ шэрэхын тулада колхознигууд һаяхан воскресник үнгэргэбэ. Энээндэ 200 гаран колхознигууд хабаадалсаа. Энэ үдэр 142 мори унаагаар 75 кубометр барилгын модо клуб бариха газартаа шэрэһэн байна.

Тус воскресниггтэ нүхэр Будаевай бригада илангаяа һайнаар хүдэлмэрилөө. Мүн комсомолецууд Б. Эрдынеев, Г. Ш. Зориктуев ба бусад оролдосотойгоор ажаллаа.

Иимэ воскресникүүд хэды дахин хэгдэхэ түсэбтэй.

Эдир шатаршадай кружок

Хүшэгөөрэй долоонжэлэй һургуулиин (Курумкан) пионерскэ ба комсомолецууд пионерскэ таһаг соогоо эдир шатаршадай кружок һаяхан эмхидхэбэ. Энээндэ 25 һурагшад хабаадалсана. Тус кружогые һургагша Б. Гальчеев хүтэлбэрилнэ.

Март һара соо болохо эдир шатаршадай чемпионадта эдэнэр эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байна.

Һонирхолтой экскурсинууд

Улан-Үдын бурят дунда һургуулиин һурагшад городойнгоо предприятинуудаар, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудаар экскурси хэдэг юм. Тэдэнэр һаяхан сэмбын фабрика экскурсяар ошожо, үйлэдбэрийнь ба ажабайдалтайнь гүнзэгыгөөр танилсаа. Сэмбэ нэхэхые һурагшад ехэ һонирхолтойгоор хараһан байна. **Ц. Галанов.**

Зураг дээрэ: Бурят-Монголой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ гүрэнэй пединститудэй физико-математическа факультедэй гурбадахи курсын студентнар, Банзаровска стипендиадууд С. Ашганов ба Л. Зимнякова гэгшэд физкабинет соо туршалта хэжэ байна. **Л. Юрловэй фото.**

Томодхогдоһон колхозой клуб

Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ клуб барижа, ашаглалгада оруулаа һэн. Энэ клубынь (даагшань нүхэр Раднонов) 250 һууритай харалгын залтай, кружогуудай хүдэлмэрилхэ 2 комнатотой, уншалгын залтай юм. Элдэб фотомонтажуудаар, плакадуудаар, портредүүдээр, лозунгнуудаар клубынь шэмэглэнхэй. Тэндэ номуудаар элбэг библиотекэ, духовой инструментнүүд болон бусадшье хэрэгсэлнүүд бии.

Энэ клубай дэргэдэ лектори (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Богомолов) эмхидхэгдэнхэй. Энэ жэлдэ элдэб темэнүүдээр арба һайса гаран лекцинүүд уншагдаһан байна. Багша Р. Давыдкина «Марксизм-ленинизм шажан тухай», агроном Ю. Лютаева «Газартаряалангай ногоо тарилгын системэ тухай» гэһэн, багшанар П. Богомолов, Н. Филатов ба бусад элдэб темэнүүдээр лекцинүүдые уншаа. Тэндэхи ураһайханай самодеятельностиин кружок һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй хүдэлмэридэ 35 хүн хабаададаг. Тус кружогойхид колхозойнгоо гэшүүдтэ һүүлэй үедэ 7 концерт харуулһан байна.

Багша Ченгинагай хүтэлбэри доро уншагшадай кружок хүдэлмэрилнэ. Кружогойхид һаяхан «Крымскэ подпольедо», «Даурия» гэжэ номуудые уншаад, зүбшэн хэлсээ. Асуудал ба харюунуудай вечер үнгэргэдэгжэ, 300 гаран хүн хабаадалсаа. Тэндэ ниитэ-политическэ ба бусад темэнүүдээр 27 асуудалнууд хэлсэгдээ. Һара бүхэндэ ханын газетэ гаргагдадаг юм.

Энэ жэлдэ клубайнгаа газаагуур элдэб модо һуулгаха, спортивна талмай байгуулха гэжэ колхозой правлени хараалланхай.

Л. Леонов.

Поэт-дуу бэшэгшэдэ зорюулагдаһан вечер-концерт

Бурят-Монголой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай актова зал соо студентнэр, багшанар ба һуралсалай бусад заведенинүүдэй студентнэр олоороо суглараһан.

Хүшэгэ нээгдэнэ. Сценэ дээрэ агуухэ вождь И. В. Сталинай ехэ портрет амиды сэсэгүүдээр хүреэлэгдэнхэй. Сталинска шангай 2 дахин лауреат Михаил Исаковскиин портрет табяатай. Энэ вечер-концерт алдарта поэт-дуу бэшэгшэдэ зорюулагдаһан байна. Институдай хэлэ ба литературын факультедэй түгэсхэлэй курсынхидай хүсөөр энэ вечер эмхидхэгдэбэ. Тэдэнэр вечертээ үнинһөө хойшо ехэ оролдосотойгоор бэлэдхэжэ юм. Һуралсалай отличница Ольга Дзюбенко «Поэт-дуу бэшэгшэ Михаил Исаковскиин творческо зам» гэһэн элидхэл бэлэдхэжэ. Тииһэдэ Клава Зарубина, Хандажаб Базаржапова, Ася Колобова гэгшэд поэдэй зохёоһон үгэ дээрэ бэшэгдэһэн дуунуудтай пластинкануудые ба электродинамик болон шанга абяатай репродуктор гэхэ мэтые вечертэ бэлэдхээ. Мүн бусад студентнэр Михаил Исаковскиин номуудай выставкэ эмхидхэһэн, алдарта поэдэй творчестводо зорюулжа, ханын газетын тусхай бюллетень гаргаһан байха юм.

Ольга Дзюбенко гүнзэгы удхатай, литературна уран, ойлгосотой тодо элидхэл хээ. Исаковскиин зохёоһон үгэнүүд дээрэ бэшэгдэһэн советскэ композиторнуудай Бланерэй «Фронт шадарай ой соо», Захаровай «Хэн мэдэхэ бэлэй», Мокроусовай «Гансааранги гармонь» болон бусад дуунуудые вечер-концертдо сэргэшэд ехэ анхаралтайгаар шагнаба. Һүүлээрнь советскэ поэдүүдэй творчестводо зорюулагдаһан литературна викторина болоо.

Г. Чимитов.

Дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүб...

ПАРИЖ, мартын 12. (ТАСС). Дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советдэ зүйл бэлэдхэхын тулада зарлагдаһан. СССР-эй, Великобританиин, США-гэй ба Францииин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой зүблөөнэй 7-дохи заседани СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Громыкын түрүүлэлгэ доро мүнөөдэр болобо.

Дискуссиин үедэ СССР-эй делегаци, мүн бусад державануудай делегацинууд Германиин нэгэдэлые һэргээн бодхооho тухай, Германитай эбэй договор баталалгые түргэдхэхэ тухай ба энээнтэй зохилдуулан, эзэмдэлгын сэрэгүүдые Германиһаа гаргаха тухай советскэ дурадхалнуудай хоёрдохи пункт тушаа хэлэһэн байна гэжэ Громыко мэдүүлбэ. Германитай эбэй договор баталалгые түргэдхэхэ тухай, мүн энээнтэй зохилдуулан эзэмдэлгын сэрэгүүдые Германиһаа гаргаха тухай зүйлнүүд хадаа Германитай эбэй договор баталалгада хамаатай пунктын эрэн шухала юумэнинь гээшэ гэжэ советскэ делегаци сухаритагүй тоолоно. Германиһаа эзэмдэлгын сэрэгүүдые гаргаха тухай асуудал тушаа хэлэхэ болоо һаа, энэнь Германитай эбэй договор баталха тухай асуудалһаа таһаршагүй ба энэ асуудалтай сугтаа харагдаха ёһотой гэжэ Громыко тэмдэглэбэ.

—Гэбэшье, гурбан державануудай түлөөлэгшэд, илангаяа США-гэй түлөөлэгшэ Джессеп дурсагдаһан хоёр зүйлые зүблэхэ зүйлдэ оруулхаяа эридээр арсаба. СССР-эй делегаци өөрынгөө дурадхалнуудай хоёрдохи пунктын найруулгые зүб дээрэ тоолоно, гэбэшье зүблөөндэ хабаадагша бүхы түлөөлэгшэдэй зүбшөөлые энэ найруулгын үндэһэ һуури дээрэ түйлахань бэрхэтэй гэжэ тодорһон ушарһаа, СССР-эй делегаци болбол Германитай эбэй договор баталалга түргэдхэхэ тухай, мүн эзэмдэлгын сэрэгүүдые Германиһаа гаргаха тухай зүйлые гаргажа, хоёрдохи пунктые текстые хубилгахаар бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

Советскэ дурадхалнуудай хоёрдохи пункт хубилгагдан найруулагдахадаа: «Германиин нэгэдэлые һэргээн бодхооhо ба Германитай эбэй договор баталха тухай» гэжэ хэлэхэ болоно.

Энээнэй урда тээхи 6-дахи заседани дээрэ барууны гурбан державануудай түлөөлэгшэд дурадхаһан зүблэхэ зүйлэйнгөө проектын нэгэдэхи пунктые шэнээр найруулаад оруулһанинь мэдээжэ, гэбэшье тэрэнь Германиие демилитаризацилха ба тэрэнние ремилитаризацилга тохёолдуулхагүй тухай, мүн дүрбэн державануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые дары хорооно эхилхэ тухай советскэ делегациин тодорхой ба шухала дурадхалнуудые урдынхидал хэбээрээ тойрожо гараһан байна.

Барууны державануудай делегацинууд лэ огто абтажа болохогүй дурадхалнууд үмөөрэн, тус зүблөөе мухардуулжа байна гэжэ Европын ба бүхы дэлхэйн арадудай үргэн олонинтэ тус зүблөөн дээрэ нэгэ недели соо болоһон дискуссиин дүнгүүдһээ харана.

Шэнээр найруулагдаад байхадаа, энэ пункт болбол Германиие демилитаризацилха ба тэрэнние ремилитаризацилга тохёолдуулхагүй тухай асуудалда огто хамааргагүй гэжэ Громыко хэлээ. Үнэн хэрэг дээрээ бүү зэбсэгүүдые хорооhо зорилго табигдаад ... энэ найруулгын үндэһөөр ... сэгүүдые ехэдхэхэ тухай ... хэлэхэ хэлсэжэ болохо ю...

Советскэ дурадхалнууд... ба 3-дахи пунктнуудынь ... хэрэгүүдэй министрнүүдэй ... абаха шиидхэбэринүүдые ... лан тодорхойлһон хэбэр... гурбан державануудай ... баталһанииe ундэ... жэ советскэ түлөөлэгшэ...

Германи тухай асуудал... Германиие демилитаризац... тэрэнние ремилитаризац... хёолдуулхагүй ябадалда ... советскэ дурадхалнууд... һан ёһоор, тусхай пункт б... министрнүүдэй Советдэ ... ёһотой гэжэ советскэ ... тооломо.

Советскэ түлөөлэгшэ ... дөө ниггэжэ хэлэбэ:

—Нэгэдэхи пунктын ... руулгые зүбшөөжэ бо... ушарынь тэрэ хадаа советс... гациин хоёр шухала ... эсэргүү байна. Тэдэ дурадх... тодорхойлон хэлэбэл, Ге... демилитаризацилха ба ... ремилитаризацилга тохёо... гүй тухай асуудал, мүн ... державануудай зэбсэгтэ ... дые хорооho тухай асууда... дый хэрэгүүдэй министрн... ведээр харагдаха ёһотой б...

США-гэй түлөөлэгшын ... Францииин түлөөлэгшэ Пар... Великобританиин түлөөлэ... вис гэгшэд гурбан держав... дурадхалнуудай нэгэдэхи ... шэнэ найруулга абахые ду...

Энээгээр заседани ... удаадахи заседани мартын ... болохо.

КОРЕЯДАХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, мартын 13. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратанай отрядуудтай хамтадаа фронтын бүхы участогууд дээрэ дайсанда эсэргүү байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мартын 13-да мэдээсэбэ.

Сеулай райондо Арадай армиин частьнууд үсэрэлдэр дайсанай 12 самолёдые буудажа унагааба.

ПХЕНЬЯН, мартын 14. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратанай отрядуудтай нигта ханин харилсаатай ябажа, фронтын бүхы участогууд дээрэ дайсанда эсэргүү хатуу шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Мартын 14-дэ, зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанай хоёр самолёдые буудажа унагааба.

Барселонын ажалшадай бүгэдэниитын забастовко

ПАРИЖ, мартын 12. (ТАСС). Парижска газетэнүүд Барселонодохи (Испани) түгшүүртэ байдал тухай мэдээсэбэ. Барселонын хүн зоной ба полициин хоорондо шуһата тулалдаанууд болоо гэжэ «Се Суар» газетэ бэшэнэ. Барселонодо ажалшадай бүгэдэниитын забастовко соносхогдожо, тэрээндэ городой элдэб предприятинүүд дээрэ ба эмхи зургаануудта хүдэлмэришэдэй 300 мянга гаран хүдэлмэришэд ба албахаагшад хабаадаа гэжэ тэдэни газетэнүүдэй корреспондентнүүд мэдээсэнэ.

Барселонын улицанууд ба талмайнууд дээрэ олон хүнүүдэй хабаадалгатай митингнүүд ба демонстрацинууд болобо.

Барселонын полици демонстрантнуудые ба эсэргүүсэн бодогшодые буудаад, олон хүнние шархатуулаа гэжэ «Се Суар» газетэ мэдээсэнэ.

ПАРИЖ, мартын 13. (ТАСС). Бүгэдэниитын забастовкотой дашарамдуулан, городской ратушын дэргэдэ демонстрантнууд суглараад, хэдэн час соо байха зуураа, «салин хулһысмнай дээшэлүүлэгтые», «хилээмэ үгэгты!», «аралжаа найманшад үгы болог лэ!» гэжэ хашхаралдаа гэжэ «Орор-Франс Либр» газетын тусхай корреспондент Барселоноһоо мэдээсэнэ.

Франкистска засагаархид манифестантнуудые тэмсэхын тула полици ба сэрэгүүдые эльгээбэ. Олохон газарта шуһата тулалдаанууд болоо. Хүнүүд алагдаһан, шархатаһан байна. Олон тоото арестнууд хэгдээ.

Барселонодохи событинуудтай дашарамдан тохёолдоһон оршон байдалые зүбшэн хэлэхэ ... Франко үсэрэлдэр правит... онсо заседани зарлаа.

ПАРИЖ, мартын 13. ... Барселонодохи событинууд... шарамдуулан 98 хүн арест... даа гэжэ Франс Пресс а... Барселоноһоо мэдээсэбэ.

800 полицинхидэй ба ... нүүдэй составтай полицей... сэгтэ отрядууд Мадридһаа ... лоно тусхай поездоор ерэ... дес Нуньес» гэжэ крейсе... миноносец ба хоёр эсми... лонско портдо оробо.

ПАРИЖ, мартын 14. ... Франс Пресс агентствын ... нэй ёһоор, барселоноско ра... лайн базын командалагш... мюнике толилоо. Бүхы ... нүүд болюулагдажа, ... байгаа бүхы морягууд б... нүүд байдаг газартаа хүр... тулада дүтэ шадарай харид... засагаархида дары ошоо... гэжэ коммюнике соонь ха...

Барселонодохи бүгэдэн... бастовкодо тус городой аж... хы хүн зон хабаадаа гэж... Пресс агентство зааба.

Барселоно удэр бүрэй... мэнэй нормо 150 грамм ... гэжэ агентство тэмдэглэв...

ЛОНДОН, мартын 14. ... Барселонын улицанууд... хүмгаалжа үргэлжэлһөөр ... донско радио мүнөөдэр да...

ПАРИЖ, мартын 14. ... Парижска радиогой дамж... ёһоор, мартын 12-то ... соносхогдоһон бүгэдэниит... тевкын һүүлээр, тэрэндэ ... һан хүнүүдэй 50 процент... мэридөө бусажа сэрээгэ...

Юджин Деннис түрмэһөө сүлөөлэгд...

НЬЮ-ЙОРК, мартын 13. (ТАСС). США-гэй компартиин Национальна комитедэй генеральна секретарь Деннис федеральна түрмэһөө үсэрэлдэр сүлөөлэгдөө. Эб найрамдалай хүдэлмэриин түлөө тэмсэхээр хараалнаб гэжэ Деннис хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ ... «антиамери... ажал-ябуулга мүрдэхэ ... шэдэй палатын комисси... двиин(?)» гэжэ гэмнэгдэ... дэ хаагдаһан байгаа.

Малаүядахи партизануудай ябуулгану...

ЛОНДОН, мартын 13. (ТАСС). Сингапурһаа Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, малайска партизанууд гурба дахин добтолходоо полициин 9 хүниие алаһан ба гурбыень шархатуулһан байна. Тэдэ полицинхид транспортна колоннонуудые үдэшэжэ ябаһан байгаа.

Мерсингын районто (Джохор княжество) болоһон тулалдаанай үедэ полицин 7 хүн, ... районто (Паханг княже... хүн алагдаһан ба хоёр хү... таһан байна. Малим рай... лангор княжество) ... европеец-плантаторые ал...

Харюусалгата ре... Б. А. О...

МАЛАЖАЛАЙ ТАЛААР НАУЧНО-ШЭНЖЭЛЭЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

(Научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй ба зооветинститудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнһөө)

Һаяхан, республикын хүдөө ажахын Министерстводэ малажалай талаар научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй ба зооветинститудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн боложо үнгэрөө.

«Республика дотор малажалай талаар научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриин байдал ба тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр Санжиев элидхэл хэбэ.

—Манай республикын научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаанууд ба зооветинститут болбол «Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые, мүн тэрээнһээ «Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой V пленумэй тогтоолые хэрэг ажал дээрэ бэелүүлэн, 1950 ондо муугүйшөө амжалтануудые туйлаа.

Нүхэр Санжиев болбол научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаан бүхэнэй тус тустаа түйлаһан амжалтанууд тухай тоотожо хэлэбэ. Жэшээнь, зооветинститудай доцент В. Я. Суетин хүдөө ажахын малнуудые гонолотропно сывороткээр тарижа, үрэжэлынь дээшэлүүлхэ метод зохёоһон байна. Доцент Мачульскиин «БМАССР-эй һүн түжээлтэ амитадай гельминтофауна» гэһэн зохёол хадаа адуу малай ушата үбшэнүүдые зүбөөр танин олохо ба тэдээнтэй амжалтатайгаар тэмсэхэдэнь ветеринарна практическа хүдэлмэрилэгшэдтэ тон ехэ туһатай байна. Гадна, нүхэр Мачульский малай хамууе үүсхэгшые аргаар эмшэлхэдээ гексохлоранай дуста талык нэмэхын орондо шлакова дополнительно нэмэжэ дурадхал оруулаа. Доцент М. Н. Балков мүнөө Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо, мүн институдай һуралсалай ажахыда туглануудые хүйтэн аргаар түжөөхэ методые туршалга хэжэ байна. Энэнь муубшэ үрэ дүн харуулна. Институдай ахалагша багша нүхэр Нурминский институдай һуралсалай ажахыда уһа бүлеэсүүлэгэ автопоилка зохёожо тодхоо. Энэнь шэрүүн уларилтай республикануудай ба областьнуудай малай байрануудта хэрэглэгдэхээр хараалагдана. Малажалай талаар Бурят-Монголой туршалгын станци мяха-һүнэй үхэрнүүд сооһоо тоһо-һүнэй группын малнуудые бии болгохо зорилгоор станциингаа туршалгын база дээрэ, мүн республикын зарим колхозуудта племенной хүдэлмэри амжалтатайгаар хэжэ байна.

Научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаанууд ба зооветинститудай хүдэлмэридэхи нэгэ хэды амжалтанууды хэлэхэ зуураа, бүхы дээрээ республика дотор малажалай талаар научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри үшөөл хангалтагүй байһан хэбээрээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Тэрэнэй эсэстэ малажал хүгжөөлгэдэхи шухала шухала асуудалнууд, жэшээнь, адуу малай тоо толгойе түргэн метододоор олошоруулха, малай һүбайралгые усадхалга, ашаг шэмэнь дээшэлүүлгэ, малай үбшэнтэй ба хоролтотой тэмсэл, тэжээлэй бата бэхи база байгуулга, малажалай байранууды барилга гэхэ мэтын асуудалнууд тон удаанаар шиидхэгдэнэ.

Научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаанууды хүдэлмэридэхи гол дутагдалнууд гэхэдэ, тэдэнэр колхозно үйлэдбэритэй һула барисаатай, малажалай түрүүнүүдэй—эрхим һаалишад, туглашад, малшад, хонишод, гахайшад, луговодууд ба бусадай дүй дуршалнуудые һулаар шэнжэлжэ ба согсолно. Эдэ эмхи зургаанууд өөһэдынгөө научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые хоорондоо барисаагүйгөөр, нютагуудтахи хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй холбоогүйгөөр ябуулна, малажалые хүгжөөлгын хойшолуулашагүй асуудалнуудаар туршалганууды ба научна хүдэлмэринүүдые тон нобшо удаанаар бэелүүлнэ. Согсолгодоһон хүдэлмэринүүдэй дүнгүүд колхозно үйлэдбэридэ муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ, һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ. Тематическа түсэбүүдынь жэлһээ жэлдэ эбдэгдэн, хүдэлмэринүүдынь тогтоогдоһон болзортоо дүүргэгдэнэгүй, баталагдаһан тематикые ондоогоор һэлгэлһэн ушарнууд олон үзэгдэһэн байна. Элидхэлшэ болбол научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаан бүхэнэй ба зооветинститудай хүдэлмэридэхи дутуу дундануудтухай тодорхойгоор хэлээд, дутуунуудаа саашадаа түргэнөөр заһаха эмнүүдые зааба.

Удаань, научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд Н. А. Хазагаев, П. С. Уласевич, еро үсхэбэрилгын опорно пунктын директор Я. М. Титаренко, зооветинститудай директорые һуралсалай талаар орлогшо В. Р. Филиппов гэгшэд нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэбэ. Зүблөөндэ хабаадагшадай олонхид научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэриин дутагдалнуудые эрид шууд шүүмжэлээ.